Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарака | № 143 (13857) | 1972 оной июниин 20, вторник | Сэн 2 мүнгэн

[Г]РАММШЬЕ НООһО [Г]ЭЭХЭГҮЙ

...ин һүрэгые түргэн олошоруулжа, тэдэнһээ тарган мяха, ...т ноохо, каракуль болон бусад продукци элбэгээр аба-...юхо, шанарыень эрид һайжаруулха гээшэ арадай ажа-...ны хүгжэлтэдэ тон ехэ удха шанартай гэжэ КПСС-эй ... СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй байгша оной мартда ... тогтоол соо онсолон заагдаһан байна.

...най хонидые олоор үсхэбэрилдэг манай республикын ... совхозуудта сэхэ хабаатай. Тиимэһээ нигээд хаа хаа-...нилхэеэ байһан хониндой ноохо хайшалалгын тон харюу-...й хүдэлмэридэ эртэнһээ жэнышэдгүй һайнаар бэлдэжэ, ...римтайгаар үнгэргэжэ, граммшье ноохо гээлтэ хорол-...ууланггүй, эрхим шанартайгаар абаха гээшэ мүнөөдэрэй ...н шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

...идой ноохо хайшалалгые «сагаан алта» суглуулга гэ-...өөгэй зон дэмы хэлсэдэггүй. Зарим аймагуудай олохон ...ууд хонидой ноохо гүрэндэ горитойгоор худалдажал, ...олзо доходоо абаха, экономикоёо бэхижүүлнэ ха юм. ...а һүүлэй жэлнүүдтэ колхоз, совхозуудай гүрэндэ ту-...ноохоной үнэ сэн нилээд дээшэлүүлэгдэжэ, эрхим ша-... «сагаан алта» ехээр лэ худалдаһан ажахынууд сэбэр ...ашаг олзо бүришье элбэгээр оруулха аргатай болонхой. ...эдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ манай республикын ...жахынуудта хамта 1,6 миллион үлүүтэй хонид, эртын ... хайшалагдажа, 58,4 мянган центнер ноохон (зачетно ...рээрээ) гүрэндэ худалдагдаха байна.

...ее колхоз, совхозуудта бии байһан хайшалалгын бүхы ...руулагдаһан агрегадуудые дүүрэн хүсэндэнь хүдэл-...айшалагша бүхэнэй үдэртөө адагынь 25—30 хонидой ...абаад байгаа һаань, энэ хүдэлмэрине 14—15 үдэр соо ...э арга боломжо гүйсэд бии.

... түрүүн хонидой ноохо хайшалалгада хэрэгтэй бүхы ... эртэнһээ бэлдэхэ, энэ хүдэлмэрине хайшан гэжэ эмхид-...л, ноохо түргэнөөр, һайн шанартайгаар абтахаб гэжэ бо-...хо, нарин график табиха хэрэгтэй. Хэнэйшье мэдэһээр, ...агшадай шадабари мэргэжэлһээ, ажалай эмхидхэлһээ ...юумэн дулдыдаха байна. Тиимэһээ хонидые хайшалжа ... дүршэлтэй хүнүүдые шэлэжэ табиха, энэ мэргэжэлдэ ...е уридшалан һургаха, тэдэнэй һаадгүйгөөр хүдэлхынь ...нидые барижа, стол дээрэ гаргаха, хайшалагдаһан ноохо ...зүбөөр илгаха, багсалха, оньһоң хайшануудые заһаба-... хүрсадажа байха хүнүүдые табиха гээшэ баһал бага ...дха шанартай.

...ар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхоз жэл бү-...аг Толгой гэжэ газарта томодхотдоһон пункт эмхидхээд, ...оро 100 гаран оньһон хайша хүдэлгэжэ, үдэр соо 3 ...гаран хонидой ноохо абадаг юм. Эндэ бүхы ажалынь ...р бодомжологдожо эмхидхэгдэһэн байдаг. Жэшээнь, нэ-...ын хонидой хайшалагдажа байхада, нүгөөдэнь дүтэхэнэ ...гдажа ябадаг. Хура бороогой ороо һаань, хайшалалгын ...агүйн тула хонидые хааха һарабша бии. Хэнэй хонидоо ...р хайшалһанине хаража, хинажа байхын тула хүн бү-...хайшалһан хонидые амяар амяарайнь оруулха таһал-...ай. Энээнһээнь хүн бүхэнэй ажалай, урмашуулгын тү-... зүбөөр тодорхойлогдоно ха юм. Тус колхоздо хайша-...аар, ноохо илгагшадаар ехэнхидээ хэдэн жэлдэ ажал-... дүршэлтэй шадамар хүнүүд хүдэлдэг. Юуб гэхэдэ, хо-...ноохо түргэнөөр, һайн шанартайгаар хайшалһанайнь тү-...нүүдтэ нэмэлтэ түлөөһэн шан үгтэдэг бшуу. Жэшээнь, ...ндэ хүдэлмэриин арбан үдэр соо 950 хонидой ноохо ... хүндэ гол түлөөһэнһөөнь гадна, 300 түхэриг шан үгтэ-... тэрэнһээ доошо үрэ дүн туйлаһан зондо үгтэхэ 280-...—60 түхэриг хүрэтэр арбан шан тогтоогдонхой. Байг-...о колхоз бүхы дүшөөд мянган хонидойнгоо ноохо ар-...эр соо хайшалжа дүүргэхэ зорилготой.

... хүдэлмэриин алишье талаараа ехэ харюусалгатай, шу-...айһанине хараада абажа, Зэдын аймагай Борьёогой сов-... хайшалагшад, хонишод, мэргэжэлтэд бүхы 35 мянган то-...идойнгоо ноохые баһал арбан хоног соо һайн шанар ... хайшалжа дүүргэхэбди гэһэн уялга абаад, аймагайн-...ы ажахынуудые социалис мүрысөөндэ уриалаа.

...хан Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ кол-...парткомой секретарь Б-М. Гармаевтай манай коррес-... телефоноор хөөрэлдөө. Тус ажахы аймаг соогоо эгээн ...н хонидойнгоо ноохо хайшалжа эхилээ. Эндэхи томод-...н пунктда хайшалагшадынь хонидойнгоо хүл уяагүй, ...эрэнь һуулгаад, түргэн аргаар хайшална. Бэрхэ хайша-... Яков Бадмаев, Борис Аюшеев, Виктор Зангиев гэгшэд ...таа үдэрэй 95—100 хүрэтэр хонидой ноохо абадаг. ...нь дэргэдэ столово эмхидхэгдэнхэй, хүнүүдэй амарха ...йра, улаан булан, бэеэ угааха душ гэхэ мэтэ бии. Тү-...н ээлжээндэ мяханда тушаагдаха, голодоһондо гаргагда-...нидой ноохон хайшалагдана.

...рүү ажахынууд энээндэ уридшалан һайнаар бэлдээд, хо-...гоо ноохоной хөөрэмсөөр, нэгэшье үдэр гээнгүй, богони ...то, һайн шанартайгаар хайшалха гэһэн гол зорилго та-... Юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, энэ хүдэлмэрине унжагайруулаа ...оохон гээлтэдэ орохо байна. Хоёрдохёор, ноохо хайша-...даарбал, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэтэй хабсарха, һаад хэ-...у. Ноохоной хөөрөөгүйдэ, дан эртэ хайшалжа болохогүй, ...ынь муудаха.

...гаан алтые» шанар һайнтайгаар абаха гээшэ гол шуха-...рим ажахынууд ямаршье дүршэлгүй, шадахагүй хүнүүд-...ахан үхибүүдтэ оньһон хайша барюулдаг байха юм. Тэ-...даанаар хүдэлхэһөө гадна, хонидой ноохо дээгүүр хир-...нарин утаһыень таһа хэршэжэ, мүн үргэлжэ ноохыень ...а, шанарыень ехээр муудхаадаг. Ёһоор түхеэрэлтэгүй, ...эл муутай пунктда хайшалжа, ноохоёо шорой шохойтой ...аг, үрилтэ хоролто болгодогшье баримтанууд бии. Илан-...ноохо һайнаар илгаха, классынь зүбөөр тодоруулха хүдэл-...олонхи ажахынуудта мууса хэгдэдэг. Эдэ бүгэдэһөө боло-...ахынууд муу шанартай ноохо тушаагаад, һүүлдэнь оло-...ган түхэригэй гарзада ороно. Нёдондо Баргажанай, Му-...бэрэй, Хурамхаанай, Бэшүүрэй, Хяагтын аймагуудай ...нуудһаа ороһон ноохоной ехэнхинь муугаар хайшалагда-...агаан, хара ноохон худхагдаһан, буруугаар илгагдаһан, ...р классай байгаа. Иимэ байдал мүнөө жэлдэ үзэгдэхэ ...

...нидой ноохо хайшалжа эхилхэ саг тулажа ерэбэ. Ойрын ...үдтэ хайшалалгын пунктнуудые дард гэмэ болгохо, онь-...хеэрэлгэнүүдыень тодхохо, тэндэ хүдэлхэ дүршэлтэй хү-... шэлэжэ олохо, агрегадуудай ажалые яажа эмхидхэхэеэ ...олхо, хайшалагшадай социалис мүрысөөнэй, ажалай тү-...эй гуримуудые зохёохо, хайшалагшадые түрүү онол ар-...ары һургаха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые ажахынуудай хүтэл-...гшэд, мэргэжэлтэд үдэр бүриин анхаралда абаха боло-...нкт бүхэндэ арадай хиналтын постнуудые эмхидхэхэ ...а.

НҮХЭД МАЛШАД! ЗУНАЙ БЭЛШЭЭРИИН ЧАС, ҮДЭР БҮХЭНИИЕ ХҮСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭЕЛ

Жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2930 килограмм һү абахаар түсэблэһэн Хурамхаанай аймагай Аргатын совхозой үнинэй һаалишан Сэсэг Раднаевна Санжиева ажахы дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ онсо шалгарна. Эдэ үдэрнүүдтэ Сэсэг Раднаевна ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 50 жэлэй ойдо зорюулан абаһан социалис уялгаяа саг болзортоньдүүргэхээр ажаллажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан С. Санжиева.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР— 400 ЦЕНТНЕР

Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой фермэнүүдэй коллективүүд Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой һаалишадай үнеэн бүриһөө 1100 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялгые халуунаар дэмжэнэ. Тиимэһээ һара бүриингөө түсэбтэ даабарие үлүүлэн дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ. Жэшээлхэдэ, колхоз һү һааха дүрбэ һарынгаа түсэбые 112,5 процент, май һарын даабарие 104 процент дүүргэжэ шадаа.

Дулаан сагай ерэхэдэ, үнеэд һү ородог гээшэ ааб даа. Колхозой һаалишад апрельдэ 832 центнер һү һааһан байгаа һаа, майда энэ тоогоо 866 центнертэ хүргөө. Зүлгэ ногооной гаража байһан үеые эндэ ашатуһатайгаар хэрэглэхые оролдоно. Мүнөө малаа үдэр һүнигүй адуулдаг болоо. Мүн шэмэтэ тэжээл һаамхай үнеэдтээ эдюулнэ. Үнеэн бүхэндэ сүүдхэдээ 1 килограмм шэмэтэ тэжээл үгэхэ зуураа, һаагдаһан литр һүн бүхэнэй түлөө 500 грамм талха таряанай зүйл, 26 килограмм силос, һолоомо нэмэжэ үгэдэг байна. Энээнэй ашаар һү һаалгаяа нилээд дээшэлүүлээ. Хахад жэлэй туршада һаалишад 4.400 центнер һү һааха түсэбтэй һэн. Таба һара соо тэдэнэр 3.960 центнер һү һаагаад байна. Түсэбэй дүүргэгдэтэр үлэһэн 440 центнер һү июниин 10—15 болотор һаажа дүүргээд, хахад жэлэй эсэс багта даабариһаа гадуур үшөө 400 центнер һү һааха хүсэлэнтэйгөөр эндэхи һаалишад ажаллана.

Һаалишад У. П. Петрова, Л. Ц. Спиридонова, М. Т. Васильева болон бусад социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Вл. БОРИСОВ.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАНАЙ ЖЭШЭЭ

Мүнөө Шергинэ тосхоной тэг дунда совхозой конторын хажуудахи Хүндэлэлэй самбарай дэргэдэ хадхагдаһан ута ургын оройдо Улаан туг намилзан байдаг болонхой.

Энэмнай ажахын һаалишадай дэлгэрһэн мүрысөөндэ үнгэрэгшэ май һарада илажа гараһан һаалишан Аграфена Егоровна Балдаковагай хүндэдэ үргэгдэһэн туг гээшэ. Тэрэ май һарада бүхыдөө 6048 килограмм гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 302 килограмм һү һаагаа. Тиигэжэ Аграфена Балдакова жэлэй үнгэрһэн таба һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1163 килограмм һү һааһан байна. Энэнь гансашье «Шергинский» совхоз соо бэшэ, бүхы аймаг дотороо эгээл һайн үрэ дүнгүүдэй нэгэн болоно. Энэ нүхэрнай миил өөрөө һү ехээр һаахые оролдоод ябадаггүй, нүхэдтөө эрхим ажалай жэшээ харуулжа, фермээ урагшань татахые оролдожо ябадаг хүн.

Тэрэнэй хүдэлдэг Быковско фермэ ажахы соогоо мүрысөөндэ ходо түрүү зэргэдэ ябана. Мүнөө эндэхид май һарада совхозой дирекци, парткомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэнхэй. Тус фермэ май һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 258 килограмм һү һаажа, һү тушааха даабаряа 17 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Һаяхан фермын һаалишад, малшад сутларжа, хүршэ Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозойхидой үүсхэл уряае зүбшэн хэлсээд, нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэбэ. Өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, тэдэнэр зунай дүрбэ һарада үнеэн бүриһөө 1150 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэжэ шиидэбэ. Аграфена Балдакова энэ үе соо үнеэн бүриһөө 1300 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэхэ юм.

А. ХАЛТУЕВ.

Кабанскын аймаг.

ХҮНДЭШЬЕ ҺААНЬ, ХҮСЭЛДҮҮЛХЭБДИ

Зунай сагта үхэр малые һайнаар бэлшээн таргалуулжа гээшэ шэнэшье юумэн бэшэ ааб даа. Энээнһээ урда жэлнүүдтэшье манай совхозойхид хүхэ ногооной үедэ малаа түргэн таргалуулха гэжэ тэмсэдэг, мүрысэдэгшье байгаа.

Тиигэбэшье ажахымнай бүхы малшад Хяагтын аймагай «Дружба» колхозойхидой үүсхэл уряае нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэнэ. Нэрэеэшье, малшан бүхэнэй урдаа тодорхой зорилго табяад, хам орон мүрысэжэ хүдэлөө һаань, хэзээшье амжалта туйлагдаха ха юм даа.

Манай эндэ газарынь дээрэ, үндэр хада аад, намар эртэ хюруу унажа, ургамал ногоон үргэн шэмэеэ гээжэ хагдаршадаг. Тиимэһээ зунай бэлшээриин хаһые шадаал һаа «һунааха», үхэр малай адуулгые зүбөөр эмхидхэжэ, хүхэ ногооной шэмэтэйдэ түргэн таргалуулжа абахые оролдодог гээшэбди.

Энэ жэлдэ бүри апрель һарада бүхы малаа эрэ эмээрнь, наһаарнь тусхай гүүртэнүүд болгожо хубаарилаад, майн 1-һээ адуулжа эхилээ һэмди. Мүнөө бүхы 3000 үхэр 19 гүүртэ болгогдожо илгагдаад, зуһаха газартаа абаашагданхай адуулагдажа байна. Тэдэ малай 900 гараниинь намар холын бэлшээриһээ буулгагдаһаар богони болзорто шахан таргалуулагдаад, гүрэндэ тушаагдаха юм.

Үхэр малые бэлшээридэ гаргахынгаа урда малшадаа суглуулжа, үбэлжэлгын үедэ шахан таргалуулгын ямараар үнгэрһэн тухай, мүн зунай сагта бэелүүлхэ зорилго тухайгаа хөөрэлдэһэн байнабди.

Байгша ондо мяханда тушаагдаха мал шахалга ажахыдамнай яһала муу бэшээр эмхидхэгдээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Үбэлжэлгын үедэ шахамал бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдээ дунда зэргээр 900 үлүүтэй граммаар нэмээгдээ. Тиигэжэ шахамал үхэр бүхэн дунда зэргээр 325 килограмм шэгнүүртэйгээр мяханай комбинадта тушаагдаа. Энээнэй ашаар үнгэрһэн таба һара соо совхоз гүрэндөө 1300 центнер мяха тушаажа, хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээ.

Манай эндэхи эрхэ байдалда малай һайнаар бэлшэхэ хаһань 123 үдэр гэхэ гү, али гол түлэб майн 15-һаа эхилээд, сентябриин 10 болотор үргэлжэлдэг. Энэ үе соо үхэрнүүдые хорёодо оруулангүй, үдэр һүнигүй бэлшээжэ, түргэн таргалуулха, шэгнүүрыень һайса нэмээхэ гээшэ малшадай оролдолго, мэргэжэл шадабариһаа сүм дулдыдаха болоно.

Совхозой бүхы малшад өөһэдынтөө арга боломжые хаража үзөөд, **үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ гэһэн социалис уялга абаа.** Харин дүй дүршэл ехэтэй малшад Ринчин-Доржо Найданов, Андрей Дамбаев, Гүрэгма Эрдынеева гэгшэд хаража байһан **хашарагуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 1200 граммһаа дээшэ нэмээхын түлөө тэмсэхээр шиидэбэ.** Эдэнэр мүнөө адуулганда табигдахадаа тус тустаа 280 килограмм шэгнүүртэй хашарагуудаа намар 3,8—4 центнер татаха болгожо, холын бэлшээриһээ буулгаха зорилготой.

Холын бэлшээридэ ногоониинь яһала һайн болоод байна. Тэндэнь дабһан, минеральна тэжээл гэхэ мэтэ абаашагданхай. Малшадта шэнэ майхангууд табигдажа үгтэнхэй. Тэдэнэр майхангуудаа абаад, бэлшээриин һайнине бэдэрээд, ходо зөөжэ ябаха болоно ха юм. Малшадай социалис уялга, хэхэ ажалайнь даабари хуу тодорхойлогдожо, хүн бүхэндэ хүргэгдөө. Мал хараһан, шэгнүүрыень нэмээһэнэй түлөө ажалай гол болон нэмэлтэ түлөөһэнэй гуримшье зохёогдонхой.

Урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэжэ шадаа һаа, колхоз энэ жэлдэ бүхыдөө 372 центнер эрхим шанартай мяха түсэбһөө гадуур абаха аргатай болоно. Мүн бүхыдөө абтаһан мяханай өөрын үнэ сэншье һураггүй хямда байха бшуу.

Р. БАНДЕЕВ.
Захаамиинай аймагай Баян-Голой совхозой директор.

ХАДАТА-АЛТАЙДА БАЯРАЙ ҺАЙНДЭР БОЛОБО

ГОРНО-АЛТАЙСК. (ТАСС-ай корр.). Хадата-Алтайда ехэ һайндэр болоо. Автономито область өөрынгөө табин жэлэй ойе тэмдэглэһэн байна. Областиин түб хото, хүдэлмэришэнэй тосхонууд ба хүдөө тосхонууд тугуудаар, транспарантнуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа.

Партиин областной комитедэй, ажалшадай депутадуудай областной Соведэй баярай заседани июниин 16-да болоо. «СССР-эй арадуудай нэгэн ниитэ бүлэ соо табин жэлдэ ажаһуулга» гэһэн элидхэл КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь Н. С. Лазебный хэһэн байна. Советскэ Союзай Коммунис партиин хүтэлбэреэр областиин ажалшад патриархальна байдалһаа социализм хүрэтэр, дарлагданги байдалһаа эрхэ сүлөөтэй, золтой хубитай байдал хүрэтэр—угаа ехэ замаар ябажа гараа гээд элидхэлшэ тэмдэглээ. Урдань хаанта Россиин гээгдэнги заха болон байһан газар нютагта Совет засагай үедэ ашагта малтамалай, ой модоной, хүнгэн ба промышленностиин бусад һалбаринууд хүгжөө, түрүү техникээр хангагдаһан хэдэн арбаад предприятинууд бии болоо. Хүдөө ажахы танигдашагүйгөөр хубилаа.

Партиин Алтайн хизаарай комитедэй нэгэдэхи секретарь А. В. Георгиев үгэ хэлэхэдээ, Хадата-Алтайн 50 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалгын бэшэгые уншаа.

Область дотор ёһотойл соёлой хубисхал болонхой. Һургуулинууд олон болоо, багшанарай, врачнуудай, инженер, технигүүдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй национальна гайхамшаг кадрнууд бии болоо. 1967 ондо областьдо Ленинэй орден барюулагдаа һэн. Арадай ажахые, соёл культурын байгуулалтые хүгжөөлгэдэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө область шагнагдаа һэн.

Манай туйлалтанууд СССР-эй арадуудтай угаа ехэ бата бэхи хани барисаанай, агууехэ ород арадай туһаламжын үрэ дүн болоно гээд элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

КПСС-эй ЦК-да, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ ба РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые заседанида хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар баталан абаа.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ХОЛБООНОЙ СЪЕЗД

ПРАГА. ТАСС-ай корр. М. Абелев игэжэ дамжуулна:

Чехословак-совет хани барисаанай холбооной VII съезд ЧССР-эй ниислэлдэ июниин 16-да нээгдээ. ЧССР-эй Национальна фронтдо ородог энэ олониитын организаци өөрынгөө зэргэдэ СЧСД-гэй 18 мянган эхин организацинуудта хүдэлдэг миллион үлүүтэй хүниие нэгэдүүлдэг.

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак, ЧССР-эй Президент Л. Свобода, ЧССР-эй правительствын түрүүлэгшэ Л. Штроугал, Чехословакиин бусад хүтэлбэрилэгшэд съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Хариин оронуудай делегацинууд съездэ ерээ. Совет-чехословак хани барисаанай бүлгэмэй түбэй правлениин түрүүлэгшэ, Профессионально - техническэ һуралсалай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ А. А. Булгаков совет делегациие толгойлно.

Чехословак-совет хани барисаанай холбооной VII съездэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын эльгээһэн амаршалгын бэшэг съезд дээрэ уншагдаа.

СЧСД-гэй ажал ябуулга ба зорилгонууд тухай СЧСД-гэй ЦК-гай генеральна секретарь А. Кроужил элидхээ.

Харша хүсэнүүдтэй болоһон байлдаануудай үедэ шалгалта барижа гараһан чехословак-совет хани барисаан хүндэ хүшэр үеые дабажа гараа гээд элидхэлшэ хэлээ. Ёһотойл патриот байхын тулада социализмын революционно туйлалтануудые шууд сэхээр хамгаалха, Советскэ Союзай үнэн сэхэ хани байха хэрэгтэй гэжэ СЧСД-гэй гэшүүдһээ гадна, манай дииланхи олонхи эрхэтэд эли тодоор үнэншэн этигэһэн байха юм. Чехословакиин болон Советскэ Союзай арадуудай бата бэхи, эбдэршэгүй хани барисаае нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ хододоо хамгаалхаар шиидэнги байһанаа бидэнэр элирхэйлэн мэдүүлнэбди.

[М]ҮРЫСӨӨНДЭ ШАРМАЙН ОРОГШОД

...-эй байгуулагдаһаар 50 ...алдарта ойе ажалай бэлэ-... угтаха гэһэн бүгэдэ ара-...элөөн бүхы Совет орон до-... үргэнөөр дэлгэрнэ. Хяаг-...магай «Дружба» колхозой ...уулагшад гүрэндөө тар-...а ехээр тушаахын, зунай ...үдта буруу, хашараг бүхэ-... шэгнүүрые үдэр бүри ...раммаар дээшэлүүлхын ту-...циалис мүрысөөндэ урижа, ...икымнай бүхы мал адуу-...а нээмэл бэшэгээр хандаа ...һайн һайхан үнэтэ үүсхэ-...алшан бүхэндэ ойлгосотой ... Зүгөөр...

...анай хадануудай шобхо ...мундарганууд дээгүүр на-...үрүүшын элшэ туяа сасар-...н энэ үедэ «Сибиряк» кол-...үхэрэнэй отделениин мал ...ша Иннокентий Николае-...мин хорёо соогоо наартай ...ётэжэ байһан хашарагуу-...а ойро дүтэлэн ерэһээр, ...ь нээбэ. «Эдэнэйнгээ ду-... хорёо cooһoo гаратарнь, ...айлажа үрдихэб, нүгөөдэ ...ье хүрэжэ ерэхэ байха» ...ннокентий Николаевич бодомжолхо үедөө, хэдэ хэдэн булшантайхан хашарагуудаа хёрхо нюдөөр адаглажа хараадхиба. «Холын тунга ногоондо гарахадаа, ондоохон лэ болохо байхат» — гэжэ хашарагуудта хандаһан мэтээр шангаар дуугаран алдаба. — Нёдондо энээнһээ һайншье хашарагууд байгаагүй һэн. Теэд зунай һарануудта үдэр бүри 1050 граммаар шэгнүүрынь нэмээ һэмнай»...

Коммунист Иннокентий Николаевич Демин дүй дүршэл ехэтэй мал адуулагша гээд бүхы колхоз соогоо суурхаха ёһоороо суурхадаг. Һүүлэй табан жэл соо даажа абаһан малаа оролдосотойгоор адуулжа, гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Үнгэрһэн зун 250 хашараг холын бэлшээридэ абаашаһан бэлэй. Зунай дүрбэ һарын туршада хашараг бүхэнэйнгөө шэгнүүрые үдэр бүри 1000 граммһаа үлүүгээр дээшэлүүлжэ шадаһан юм. Мүнөөдэр мүн лэ тэндээ малаа абаашахань бшуу.

Колхозой түбһөө 200 модоной зайда, хада шугы соо оршодог Үргэдэйн бэлшээри яһала үргэн юм. Хадын горхоной уһаар ундалжа, убдэгсөө ногоон соогуур бүхэли зундаа «тамараал» һаа, малай шэгнүүр дээшэлхэ гээшэ гэдэг эндүү бодол гэжэ Иннокентий Николаевич ходо шахуу хэлэдэг. Үнинэй үхэршэн өөрөө нигэжэ хөөрэнэ: «Холын бэлшээридэ малаа абаашаад, шэгнүүрыень нэмээхын тула харууһалжа шадаха хэрэгтэй. Би һүниин 3 сагта (батагана, боргооһоной үгы байхада) малаа бэлшээридэнь гаргадаг зантай хүм. Наранай дээрэ һайса гаратар тэдэмни ногоондоо садажа, «тэбхылдэшэһэн» байдаг. Тэрэнэй һүүлээр уһалха, амаруулха хэрэгтэй. Үдын шанга наранай буураһан хойно үдэшэ орой болотор манадагби. Тиихэдээ малдаа дабһа долёолгохо, зарим тамир тэнхээгээр муу малда зунай үедэ таряа талха үгэлсэхэдэ, ехэл тупатай байдаг». Энэмнай дүй дүршэлтэй малшанай үгэнүүд гээшэ.

Холын бэлшээридэ гарахаяа байһан малшадай суглаан дээрэшье ажалайнгаа дүй дүршэл, амжалтынгаа «нюуса» тухай Иннокентий Николаевич һаяхан хөөрэжэ үгөө. Тэрэ суглаан дээрэ холын бэлшээридэ ямараар ажаллаха тухай, ажаһуудал тухайшье хөөрөөн гараа. Харин Иннокентий Николаевич тэрэ суглаан дээрэ нигэжэ мэдүүлбэ: «Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой малшад бидэндэ хандажа, һайшаалтай үүсхэл гаргаад байна. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мал харууһалагшадай мүрысөөндэ бишье оролсожо, даажа абаһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 1100—1200 граммаар дээшэлүүлхэ уялга абанаб».

Зал соо суглараашад булта альгаяа ташажа, И. Н. Деминой хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байһандань этигэжэ байһанаа лаблаа һэн. Совхозой олонхи үхэршэд зунай һарануудта хашараг, буруу бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 1000 граммаар дээшэлүүлхэбди гэһэн социалис уялга абаа. Харин Демид Алексеевич Плотников, комсомол хүбүүн Владимир Иннокентьевич Попов гэгшэд мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 1100—1200 граммаар дээшэлүүлхэбди, намартаа 360—380 килограмм шэгнүүртэй мал тушаахабди гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба.

Колхозой партком болон правлени малшадайнгаа абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхынь тула зохисотой эрхэ байдал хангаха гэжэ оролдоно. Үнгэрэгшэ жэлэй үерэй үедэ һандаргагдаһан холын харгынууд, малшадай зуһалангайнь гэр байранууд заһабарилагдаа, малда үгтэхэ дабһа, нэмэлтэ таряа талха зөөжэ абаашаба.

«Сибиряк» колхозой мал адуулагшад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье эбтэй эетэйгээр, эрхим һайнаар ажаллажа, гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн юм. Тус колхозой мал адуулагшад бүхы совет арадай һайндэр — СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе ажалай үшөө ехэ амжалтатайгаар угтаха гэһэн эрмэлзэлтэй, бэеэ зэһэнхэй байна. Тэдэнэй мүнөө жэлдэ баһал «һарбайһандаа» хүрэжэ, урдаа табиһан зорилгоёо урагшатайгаар бэелүүлхэ байһаниинь элитэ.

С. ОЧИРОВ,
манай корр.

Г. ДИМИТРОВЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 90 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ ҺАЙНДЭРЛЭЛГЭ

СОФИ. (ТАСС). Өөрынгөө агууехэ хүбүүн, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Георгий Димитровэй түрэһөөр 90 жэлэй ойе болгар арад июниин 18-да баяр баясхалантайгаар, үргэнөөр тэмдэглээ. Болгариин Коммунис партиин ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд Г. Димитровэй мавзолейн дэргэдэ веногуудые табяа. Тэрэнэй түрэһэн тосхон Ковачевцидэ музей-байшан баярай оршон байдалда нээгдээ, олон зоной хабаадалгатай митинг болоо.

Ниислэлэй «Универсиадай» зал соо гайхамшаг үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан июниин 18-да боложо, БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ Тодор Живков элидхэл хээ.

Георгий Димитровэй түрэһөөр 90 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ болгар арадай агууехэ хүбүүниие бүхы дэлхэйн хүн зоной ёһолон тэмдэглэлгэ болоо гээд Т. Живков хэлээ. Георгий Димитров дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй томо ажал ябуулагшадай, Маркс, Энгельс, Ленинэй оюун бэлигтэ шабинарай нэгэн, Болгариин Коммунис партиин элитэ ехэ ажал ябуулагша мүн гэжэ элидхэлшэ хэлэһэн байна.

Хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ

ПАРТКОМ БА АЖАХЫН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД

Ажал, үйлэдбэри эмхидхэхэ, гүрэнэй түсэб даабари бэелүүлхэ хэрэгтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй бэелүүлхэ үүргэ, харюусалган тон ехэ гэжэ мэдээжэ. Тэдэнэй эрдэм бэлэдхэлээ, мэргэжэл шадабаринаа олон юумэн дулдыдаг гэшэ. Тэдэ тиимэ хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөө гансата урган гарадаг бэшэ ха юм. Эдэбхи үүсхэлтэй, бэрхэ хүнүүдые хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй дундаһаа шэлэн олохо, үдэр бүринь ажал дээрэ тэсэмгэйгээр, анхаралтайгаар һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй гэжэ манай парти заадаг байна.

«Ажабайдалһаа уламжалан, хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ улам бүри ехэ эрилтэ табигдана. Политическэ ушар ёһо һайнаар мэдэхэтэеэ хамта, профессиональна эрхим бэлэдхэлтэй, экономикын болон соёлой хүгжэлтын асуудалнуудые шадамар бэрхээр шиидхэдэг, захиргаанай мүнөөнэй гол арганууды шудалһан хүнүүд маанадта хэрэгтэй» гээд, нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хэлэһэн партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соо хэлээ һэн.

Захиргаанай мүнөөнэй онол арга. Эдэ үгэнүүдһээ тон дэлгэрэнгы, гүнзэгы удхатай ха юм. Түйлаһанаа хёрхоор хаража, зүбөөр сэгнэхэ, шэнэ юумые өөрсөөр мэдэрхэ, хаба сагтаа үйлэдбэридэ нэвтэрүүлхэ, холын хараата зорилгонуудые шиидхэхэ эгээн лэ зүб зам олож шадаха, олонитэ хүдэлмэришэ энтэй суг хамта ажаллаха, тэдэнние хүтэлбэрилхэ, хүмүүжүүлхэ гэхэ мэтэ асуудалнууды эндэ тоолохо болоо һаа олон.

Тиимэһээ ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, тэдэнние бодото хүдэлмэри дээрэнь хүмүүжүүлхэ гэшэ партиина комитедүүдэй, партиина эхин организацинуудай гол анхаралдань байха, бодомжотойгоор шиидхэхэ зорилгонуудайнь нэгэн болоно.

Энэ зорилго хаана ямар онол аргаар шиидхэгдэнэб, энээндэ партиина комитедүүд ямар үүргэтэй гэһэн асуудал гарадаг.

Тус асуудалда харюусахын тулада Мысовая станциин узловой партиина комитедэй энэ талаар юу хэжэ, ямар хэмжээ абуулганууды бэелүүлжэ байдаг тухайнь тобшохоноор хөөрэхэ үгэхэ һанаатайбди.

Узловой партиина комитедэй хүдэлмэриие жэшээ болгон бидэ эмы абажа бэшэбди. Тус тустаа ондо ондоо мэдэлтэй түмэр замай томо томо олон предприятинүүд (Мысовая станци, ПЧ-15, рельс гагнадаг поезд, локомотивна депо, энергоучасток гэхэ мэтэ), 400-аад коммунистнууды бүридхэдэг партиина 22 эхин организацинууды тус партиина комитет нэгэдхэнэ бшуу.

Энээн дээрэһээ хаража үзэхэдэ, партком ба ажахын хүтэлбэрилэгшэд өөр хоорондоо холбоо барисаатайгаар, өбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, түмэр замай шадай үмэнэ байһан нийтэ зорилто амжалтатайгаар шиидхэхэ ёһотой болоно бшуу. Эндэхи ажахын хүтэлбэрилэгшэд албан хэрэгэйнгээ талаар парткомдо сэхэ мэдэлтэй бшуу.

Энэ онсо илгаае хараадаа абажа, узловой партком хүтэлбэрилхы кадрнуудтай үгээ ойлголсон өөрынгөө хүдэлмэри абуулхые оролдодог, онол аргынь нарижуулан һайжаруулхые хүсэдэг байна.

— Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн — партиинашье, ажахыншье, техническэшье хүдэлмэрилэгшэ байг, зүгөөр нэн түрүүндэ ажал дээрэ хүмүүжүүлэгдэжэ, ажал дээрэ хүн зониие хүмүүжүүлэгшэ байха ёһотой гэһэн эрилтэ манай партком хүн бүхэнэй урда табидаг байна, — гэжэ узловой партиина комитедэй секретарь Николай Иннокентьевич Ушаков хэлэнэ.

Хүнүүдые эмхидхэхэ, хүмүүжүүлхэ гэшэ манай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулгада шухалын шухала һуури эзэлнэ, эзэлхэшье байна. Тиимэһээ хүтэлбэрилэгшэ өөрын онсо эрхэтэйшье һаа, тэрэ имагтал захиралтын хүсэндэ найдажа шадахагүй байна бшуу. Ажахын ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин нягта холбоотой байха шухала тухай **манай парти** саг үргэлжэ ёһын тэдыдэ тэмдэглэнэ бэшэ ха юм. Өөһэдынгөө үгэһэн захиралта, гаргаһан **шиидхэбэринүүдэйнгээ** моральна болон хүмүүжүүлхы **хойшолонгууд** тухай саг үргэлжэ һанажа ябаха **эрилтэ** манай парти хүтэлбэрилэгшэдтэ табина.

Энэ эрилтэдэ харюусахые, парти болон коллективэй **этигэл найдабарине** харюулхые оролдодог, **ажал хүдэлмэридөө** аһан шадалаараа оролсодог хүтэлбэрилэгшэд Мысовая станциин түмэр замай **предприятинуудта** бии юм.

Харгы замай 15-дахи дистанциин начальник, **парткомой** гэшүүн Л. Е. Москвитин тухай эгээн түрүүн хэлэмээр. Гуша гаран жэлдэ түмэр замда хүдэлнэ, һүүлэй 10 гаран жэлэй туршада дистанциин **начальнигаар** ажаллана. Ноёнби гэжэ һайрхажа, **тархяа** үргөөд ябахыень харахагүйт. Ажалаа һайн **мэдэхэ**, хүтэлбэрилхы өөрын оншотой, коллективтэе **хүндэтэй** хүн юм. Даалгагдаһан тушаалдаа үнэн зүрхэнһөө оролдожо хандадагаараа, **өөрынгөө даруу** зангаар, коллективэйнгээ **түйлаһан амжалтада** шүүмжэлхы хёрхоор хандажа, урдаа байһан **зорилгонуудые** холын хараата түсэбтэй зохилдуулан шиидхэдэгээрээ, коллективэйнгээ, мүн хүдэлмэришэдэйнгөө дүй дүршэл сэгнэдэгээрээ нүхэр Москвитин хүн нүхэдтөө хүндэлүүлдэг болоо бшуу.

Тэрэшэлэн Мысовая станциин начальник Г. И. **Дервоедов**, энергоучастогай начальник В. П. Линтур, **локомотивна** депогой инструктор, Буряадай **АССР-эй** Верховно Соведэй депутат М. Д. Качин **гэгшэд** шадамар бэрхэ эмхидхэгшэд байһанаа харуулаа. Мүн бусадшье нүхэдые нэрлэжэ болохо байгаа.

Эдэ нүхэдэй баян дүй дүршэл, өөһэдынь үнэтэ жэшээ имагтал өөһэдтэнь үлэхэ баялиг бэшэ, харин олоной шадабари болгогдохо ёһотой. Тэрэл жэшээгээр бусадшье ажахын хүтэлбэрилэгшэдые һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй гэжэ партиина комитет тон зүб тоолодог.

Хүтэлбэрилэгшэдэй һуралсал эндэ ямар аргаар үнгэргэгдэнэб? Һара бүридэ тэдэнэр узловой парткомдо сугларжа, үнгэрһэн һарада коллективэйнгээ түйлаһан ажалай дүн, урдаа байһан зорилгонууд тухай нүхэрэй ёһоор хөөрэлдэдэг заншалтай. Түмэр замай предприятинуудай хүдэлмэри хоорондоо нягта холбоотой, бэе бэеһээ сэхэ дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ хүтэлбэрилэгшэд парткомдо суглархадаа, эртээнһээ бэлдэжэ, хэндэ ямар эрилтэ табихаяа бодомжолдог юм.

Гадна энэ зүблөөн дээрэ гансахан лэ ажалай һарын дүн тухай бэшэ, мүн ажаллаха эрхэ байдал һайжаруулха, хүдэлмэришэдэй һуралсал, ажаһуудал, амаралта эмхидхэхэ тухай асуудалнууд зүбшэгдэдэг байна. Ингэжэ хамтааран, нүхэрэй ёһоор бэе бэеэ шүүмжэлэлсэн, бэе бэедээ шанга эрилтэ табилсан хөөрэлдэхэдэ, алишье талаараа туһатай байдаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ түмэр замай транспорт техническэ талаараа танигдашагүйгөөр зэбсэгжээ. Улаан-Үдын отделени бүхыдөө электрофикацилагдаа. Энээнтэй дашарамдуулан түмэр замай Мысовойн узелдашье ехэ хубилалтанууд болоо, шэнэ орёо нарин түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо, шэнэ мэргэжэлтэд урган гараа, үйлэдбэриин технологи нилээд хубилаа бшуу.

Тиимэһээ техническэ дэбжэлтэ түйлаха, тэрэнэй түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ асуудалнуудта партиина комитет өөрөөшье анхаралаа хандуулна, партиина эхин организацинуудайшье анхаралда табина. Энэ асуудалаар парткомой заседани дээрэ рельс гагнадаг поездын начальник, станциин начальнигай ахалагша туһалагша тоосоһон байгаа. **Харгы замай 15-дахи** дистанциин партиина организациин суглаан дээрэ харгын ахалагша мастер, **залуу коммунист В. Г. Вдовенко**, станциин коммунистнуудай суглаан дээрэ станциин начальник Г. И. **Дервоедов** гэгшэдэй тоосоон табигдаһан байха.

Даалгагдаһан хэрэгэйнь түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхын тулада захиргаанай ажал ябуулгые хинан шалгаха эрхээ **партиина организацинуудай ямараар бэелүүлдэг байһаниинь** ехэ удха шанартай. Зүбөөр табигдаһан хиналта хадаа тэдэнэй өөһэдынь харюусалгые дээшэлүүлхэ, эдэбхи үүсхэлыень хүгжөөхэ ёһотой гэжэ партиина комитет һайн ойлгоно. Энэ тэрэ жэжэ божо асуудалаар тэдэниие һамааруулхагүй, харин үйлэдбэриин гол асуудалнуудта анхаралыень хандуулхые оролдодог байна.

Хүтэлбэрилэгшэ өөрөө үйлэдбэри дээрэхи гурим **ажалай** болон гүрэнэй журам наринаар сахиха, ажал хүдэлмэридөө эзэн бусаар хандадаг, ажалдаа голодоһо гаргагшадтай эрид шангаар тэмсэхэ уялгатай. Зүгөөр энээнэй тулада өөрөө жэшээтэ журамтай байха ёһотой.

Рельс гагнадаг поездын главна инженер Г. Д. Смирнов ажалдаа халирхайгаар хандадаг, заримдаа архиин халуунтай ерэдэг байһан. Хүтэлбэрилэгшын муу жэшээгээр хүдэлмэришэдэйшье дундаһаа заримашуул элдэб аашэ гаргажа эхилээ һэн. Энээниие дары обёоржо, узловой партком шанга хэмжээ абаһан, тэрээн тухайгаа поездын коллективтэ, эндэхи коммунистнуудта далда нюусагүйгөөр дуулгаа һэн. Мүнөө нүхэр Смирнов заһаранхай, рельс гагнагшад түмэр замшадай түрүү коллективүүдэй зэргэдэ ябалсана.

Энэ жэшээ юу харуулнаб гэхэдэ, мүнөө үедэ, хүдэлмэришэдэй политическэ мэдэрэлэй, юрэнхы эрдэмэй болон культурно-техническэ хэмжээнэй үдэр, **жэл ерэхэ бүри ургажа** байһан эрхэ байдалда **хүтэлбэрилэгшын өөрын** жэшээ алишье коллективэй **ажабайдалда, ажал ябуулгада** ехэ нүлөө үзүүлдэг гэжэ гэршэлнэ бшуу. Энээн тухай «Коллективэй гэшүүдые үзэл сурталай-политическэ талаар хүмүүжүүлгэдэ Череповецкэ металлургическа заводой хүтэлбэрилхы болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалга тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол соо тон зүб заагданхай.

Хүтэлбэрилэгшэ — хүмүүжүүлэгшэ мүн. Зүгөөр энээниие хаа хаанагүй зүбөөр ойлгоногүй хаш. Предприятиин хүтэлбэрилэгшын һарадаа нэгэ лекци гү, али элидхэл уншабал, тэрэ хүмүүжүүлэгшынгээ уялга дүүргэбэ гэжэ хоёр-гурбан жэлэй саада тээ эндэшье тоолодог һэн. КПСС-эй XXIV съездын һүүлээр бүхы хүтэлбэрилэгшэдтэ ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха эрилтэ табигдадаг болоно, энэ хэрэгынь гансахан лэ лекци, элидхэлнүүдэй тоогоор сэгнэгдэхэеэ болинхой, харин түйлагдаһан ажалай бодото дүнгөөр, табигдаһан зорилгонуудые шиидхэхэ коллективэй арга шадабаряар сэгнэгдэнэ.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэдые һургаха, хүмүүжүүлхэ, үүргэ, харюусалгыень дээшэлүүлхэ талаар Мысовая станциин узловой партиина комитет һүүлэй үедэ нилээд хүдэлмэри ябуулаа, энэнь муу бэшэ үрэ дүн үгэнэ.

Саашадаашье энэ хэрэгээ улам нарижуулха, энэ шухала асуудалда саг үргэлжэ анхаржа байха юм.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ,
манай корр.

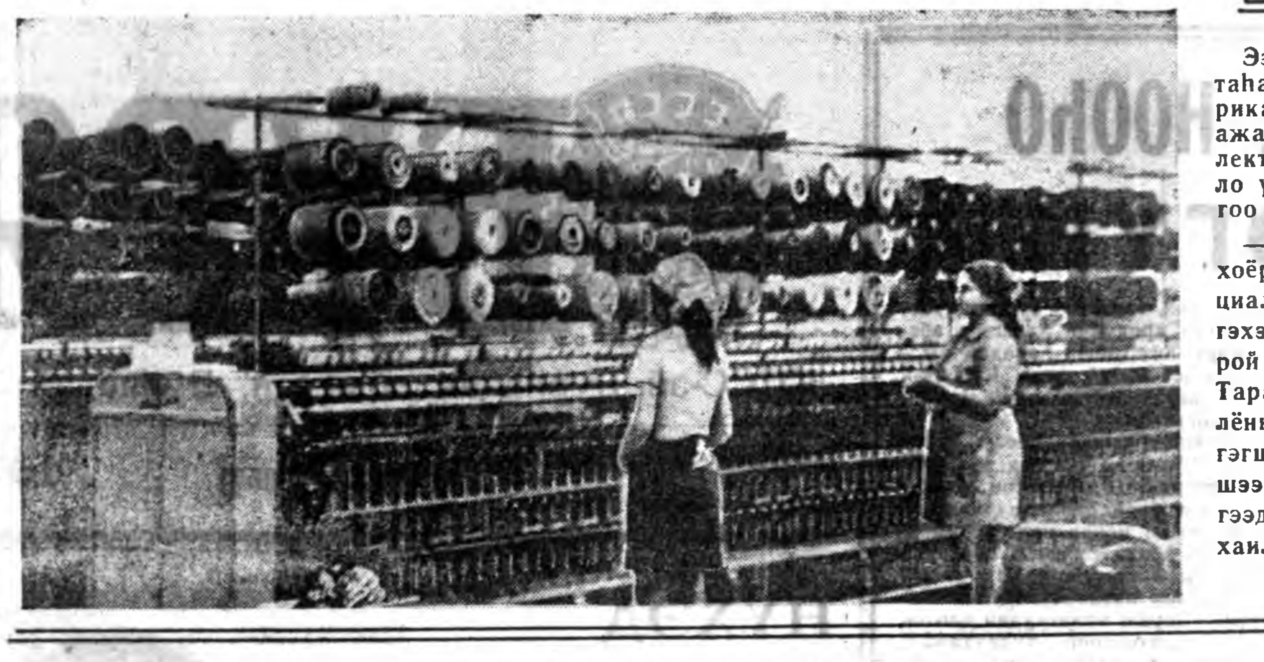

Ээрэлгын цехэй бэлэдхэл... таһагта (нарин сэмбын фаб... рика) 75 хун гурбан халаан... ажаллана. Тус таһагай кол... лектив һара бүри түсэбөө хо... ло үлүүлэн дүүргэжэ, цех со... гоо мэдээжэ болоһоор үнин...

— Юһэдэхи табан жэлэ... хоёрдохи жэлдэ дэлгэрһэн со... циалис мүрысөөнэй түрүүшү... гэхэдэ Социалис Ажалай Ге... рой Дарья Тумурова, Ни... Таракановская, Галина К... лёных, Марина Крайвано... гэгшэд бэшэнэйнгээ дунда жэ... шээ харуулжа ажаллана,— гээд мастерай туһалагша Ми... хаил Сафонов манда хөөрэ...

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СЭЛЭН-ДҮҮМЫН ВАГОН БҮТЭЭГШЭД

Хүнэй байрлахада досоогоо таатай зохид вагон-гэрнүүдые полевой стануд, малай фермэ отарнуудта хаража болохот. 6 хүнэй багтаамжатай эдэ вагон-гэрнүүд халуун уһаар дулаасуулагдаха түхеэрэлгэтэй, электрын гэрэл үгэхэ аккумулятортай юм. Мүн хэрэгтэй мебелеэр: стол, һандали, хубсаһа үлгэхэ, амһарта табиха шкафуудаар хангагданхай.

Малшад, загаһашад, модошодой байрлаха вагон-гэрнүүдые Сэлэн-Дүүмын заһабарин механическа заводой коллектив бүтээнэ. Нёдондо 627 вагон-гэрнүүд хэгдэжэ, оронoй түбэй областьнуудта, зарим хизаар, республикануудта эльгээгдээ. **Мүн Монголой Арадай Республикаһаа захил абатаһан байна.**

Вагон-гэрнүүдые **бүтээгшэд** СССР-эй 50 жэлэй ойе **ажалдаа** амжалта түйлан угтаха **гэжэ** зоригжоод, социалис уялга **абаа** һэн. Цехэй олонхи **хүдэлмэришэд** эршэмтэй шангаар **ажаллажа**, абаһан уялгаяа **бодото дээрэнь** дүүргэжэ байнхай. Роман Бутусинай даадаг модошо дархашуулай бригада вагонуудай хушалта хэдэг юм. Бригадын гэшүүд Дансаран Буянтуев, Аркадий Цыретоов, Григорий Лазарев дүй дүршэлтэй модошо дархашуул. Тэдэнэр даабаряа үдэр бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг, дүрбэн вагонуудай хушалта хэжэ үрдидэг.

Радна Дугаров, Батар Жимбиев мүн лэ модошо дархашуулай мэргэжэлтэй. Үүдэ, сонхын холоодо, рама хэдэг эдэ нүхэд даабаряа ходо үлүүлэн, һайн шанартайгаар бүтээдэг юм. Радна Бадматаровичи Дугаров заводто хорёод жэлэй туршада ажаллаха зуураа, мэргэжэлээ һайнаар шудалһан, уран гартай модошо дархашан болонхой. Батар Жимбиев залуу хүдэлмэришэн байбашье, ажалдаа түргэнөөр дүршөө.

Эдэ хоёр дархашуул хамта ажалладаг. Даабаряа дүүргээгүй, али муугаар хээ гэһэн ушар тэдэндэ огто үгы. Олон жэлэй дүй дүршэлтэй Радна Бадматарович даабаряа үдэр бүхэндэ 140—150 процент дүүргэнэ. Батар Жимбиевэй бүтээсэ яһала ехэ, 110—120 процент болодог.

СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ шалгаржа ябагшадай дундаһаа станок дээрэ ажалладаг Нелли Ильина, Клавдия Суслова, Галина Кожевникова гэгшэдые нэрлэмээр. Эдэнэр вагон-гэрнүүдэй детальнуудые бүтээхэ даабаритай юм. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг үйлэдбэриин эдэ түрүүшүүл детальнуудые һайн шанартайгаар бүтээжэ, даабаряа үлүүлһэн байдаг.

Үйлэдбэриин бүхы процесс хоорондоо холбоотой, удаа дараалан бүтээгдэдэг гэжэ мэдээжэ. Ямар нэгэ юумэнэй саг соогоо хэгдээгүй һаа, саашанхи ажал һаатаха гээшэ. Пилорамын хүдэлмэришэд Александр Ильин, Пётр Волосатов, Виктор Баранов уялгаяа һайнаар мэдэрдэг. Тиимэһээ ажалаа һаатуулдаггүй, саг соонь лэ хэһэн байдаг. Модо хюрөөдэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, хэрэгтэй модоор бригадануудые хангадаг юм. Модо хюрөөдэгшэд, станочнигуудай эршэмтэй һайнаар ажаллаһанай ашаар модон, ондоо детальнууд саг болзор соогоо бүтээгдэнэ, бригаданууд хэрэгтэй материалаар хангагдана.

Нүхэд Ильин, Волосатов, Баранов халаан бүхэндэ 18—20 кубометр модо хюрөөдэжэ, даабаряа холо үлүүлдэг юм.

Модоор хэгдэһэн вагонууд тусхай материалаар няагдадаг. Энэ ажалые дүүргэгшэдэй нэгэн Антонида Мангирова. Тэрэ өөрынгөө ажалые түргэнөөр, һайнаар дүүргэнэ. Алексей Косоруковай даадаг слесарь-сантехнигүүдэй бригада радиатор, уһа халааха котёл, эдеэ шанаха пээшэн, раковина тодхон табина.

Эдэ бүхы ажал дүүргэ... гон-гэрнүүд городуудай ба... түхэлтэй гэрнүүдтэй адлирху... лохо юм. Тэрээн соо байрла... амархада таатай зохид. Тии... вагон-гэрнүүдые абаха зах... тээһээ заводто абтажа бай...

Заводой коллектив про... бүри ехээр бүтээхэ, һууря... хонуудһаа холо газарта аж... шадые болбосон түхэлтэй, ... зохид нүүдэл байраар хан... жэ оролдоно. Түсэбэй ёһо... дондо 550 вагон-гэр бүтээ... 627 хэгдээ. Энэ жэлдэ а... уялгаяа үлүүлжэ, 800 ну... байра хэрэглэгшэдтэнь эль... гэжэ вагон бүтээгшэд шии... байна. Жэлэй дүрбэ һары... шада 160 вагон хэгдээ.

Арга боломжонуудаа а... лэн хэрэглэһэнэй ашаар ех... дукци бүтээн гаргаха зори... даа табиһан вагон бүтээл... хэй коллектив завод соо... рүүлжэ ябана. Энэ коллек... водой гол цехүүдэй дунд... дахин түрүү һуури эзэлж... жүүлгын Улаан тугые гар... хөөр бариһан зандаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: санте... дэй бригадын гэшүүд (зүү... һаа) бригадые даагша А. А. ... руков, слесарьнүүд М. К... бин, Ю. А. Юрьев.

А. ШУЛУНО...

АЖАЛАЙ ЖАГСААЛ...

Союзна, автономито республикануудай харилсаа холбоон, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсажа байһан тушаа Эхэ оронойманай бүхы заха хизаарнуудһаа ТАСС-ай корреспондентнүүд мэдээсэнэ.

РСФСР

ЗАВОДУУД ШАЛГАЛТА ГАРАНА

Днепродзержинск хотодо химическэ ехэ комбинат баригдажа эхилэнхэй. Тэрэ предприятида тодхогдохо түхеэрэлгэнүүд Нева мүрэнэй эрьедэ шалгалта гараба. Ерээдүйн комбинадай үйлэдбэриин авторнууд болохо «Пластполимер» нэгэдэлэй мэргэжэлтэд химическэ комбинадай үйлэдбэриин гол түхеэрэлгын ямараар ашаглагдаха байһаниие урид шалгажа үзэбэ.

«Пластполимерэй» цехүүд соо туршалга гараһан технологическа лини һаадгүй һайнаар хүдэлжэ, холодильнигуудай дотор талада няагдаха «полистирол» гэдэг хэрэгсэл яһала һайн шанартайгаар гаргаха байба.

Днепродзержинскын комплекс — Украинын «пластполимерэй» талаар гурбадахи ехэ үйлэдбэри болохо юм. Энэ ехэ предприятиин ондоошье түхеэрэлгэнүүд туршалга гараа. Ленинградта туршалга гараһан шэнэ маркын түхеэрэлгэнүүд Северодонецкын химкомбинадта һаяар тодхогдохо юм.

«Пластполимерэй» эрдэмтэд үшөө Горловкын комбинадай хүдэлмэришэдтэй нягта холбоо барисаа байгууланхай. Энэ фирмын дурадхаһан проектээр табан жэлэй саада тээ хөөһэтэдэг полистирол үйлэдбэрилхэ предприяти баригдаһан юм. Мүнөө комбинадай үйлэдбэриин хүсэн хоёр дахин ургэдхэгдэхөөр хараалагдана.

В. ЧЕТКОРЕВ,
ТАСС-ай корр.

Ленинград.

Украина

НҮХЭДЭЙ ДҮРШЭЛ ХЭРЭГЛЭГДЭБЭ

Хүдөө ажахын машина бүтээдэг Октябриин революциин нэрэмжэтэ заводой нэгэ цехтэ эрхим һайн шанартай, бүхэ шэрэм хайлуулан шудхадаг болобо. Тиимэ онсо һайн шанартай шэрэм шудхаха онол арга Кишиневой тракторна заводой мэргэжэлтэдһээ халан абаһан байна. Одессын машина бүтээгшэдэй комплексно бригада хүршэнэрэйнгөө түрүү дүй дүршэл ходо шудалдаг, тиимэ тула ондоошье шэнэ арга үйлэдбэридөө хэрэглэнэ.

Техническэ мэдээсэлэй талаар заводой бюрогой дэргэдэ аха дүү республикануудай предприятинуудай түрүү дүй дүршэл халан абалсаха талаар штаб байгуулагданхай. Тус штаб харилсан туһалалсаха комплексно бригада бүридхэдэг, хүдэлмэриинь түсэбтэ техническэ дэбжэлтын тодорхой асуудалнуудые оруулдаг байха юм. Штабай путевкоор хэдэн зуун хүдэлмэришэд, инженернүүд Минск, Ростов, Ташкент, Ереван хотонуудай түрүү предприятинуудай үйлэдбэриин түйлалтатай танилсажа ерээ. Тэдэнэр хараһан, танилсаһан аша үрэ ехэтэй шэнэ юумые үйлэдбэридөө дары нэбтэрүүлнэ. Гансахан энэ жэлдэ түрүү технологи хэрэглэһэнэй ашаар предприяти таби мянга шахуу түхэригэй арьбалалта хэһэн байна.

Казахстанай шэнэ газар, Прибалтикын шулуутай хүрьһэ хахалха, Узбекистанай барайгарай, Молдавиин виноградай плантаци дээрэ хэрэглэгдэхэ тракторна плуг ба машинануудые бүтээдэг Одессын заводой дүй дүршэлые ондоо республикануудһаа ерэгшэд халан абана.

Ю. МИХАЛЮК,
ТАСС-ай корр.

Одессэ.

Латви

БАЛТИКАҺАА ЕНИСЕЙ ХҮРЭТЭР

Ригэ Красноярск хоёрой хоорондо агаарай зам нээгдэбэ.

Балтиин далайн эрьедэ оршодог энэ хото Зүүн Сибириин промышленна түбтэй хани харилсаатай болонхой. Красноярскын ГЭС-эй олон барилгашад Ригиин ГЭС-эй барилгада хабаадалсахаяа Латви ниидэжэ ерээ. Латвиин машина бүтээлгын ба хүнгэн промышленность Красноярска хизаарһаа түүхэй эд, материал, түхеэрэлгэнүүдые абана. Латвида совет засагай жэлнүүдэй үедэ байгуулагдаһан арадай ажахын шэнэ һалбари — химическэ индустриин хүдэлмэришэд Сибириингэй ханинартай баһал нягта харилсаатай болонхой.

Ригын, Даугавпилсын, Лиепайн, Валмиерын предприятинууд электроинструмент, станогуудые, химическэ промышленностиин оньһото хэрэгсэл, телефоной аппарат ба бусад хэрэгсэл Зүүн Сибирь олоор эльгээнэ.

В. ПОЛЯНСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Рига.

Таджикистан

ПАМИРАЙ ҺОНИН

Зүүн Памирай районой түб Мургаб хотын хүн зон барилгашадһаа байрын найман шэнэ гэр бэлэг болгон абаба. «Мургаб үүлэнэй саана» гээд эндэ хэлсэдэгынь дэмы бэшэ юм. Тэрэ аяар 3700 метр үндэртэ оршодог. Иимэ үндэртэ барилга хэхэ, барилгын материал асарха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гэбэшье хүнүүд энэ бэрхэшээлые дабана. Мургаб заахан тосхон байһанаа Памирай хоёрдохи томо город боложо байна.

Шэнэ барилганууд Хадата-Бадахшанай автономито областиин онсо шэнжэ болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ хэдэн арбаад һургуули, больница, библиотекэнүүд баригдаа. Урдань зэрлиг байһан энэ район мүнөө совет хүнүүдэй хүсөөр хүгжэнги промышленность ба хүдөө ажахытай хизаар боложо байна.

Памирай эрдэмтэд үндэр газарай уларилда тааараһан хартаабхын, тамхинай, алим жэмэсэй үндэр баян ургаса үгэдэг сортнуудые бии болгоно.

Совет Памир элүүр энхэ, ута наһа эзэлдэг хүнүүдэй ажаһуудаг хизаар болоо. Эндэ 700 врач хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр бултадаа шахуу эндэ түрэһэн хүнүүд, эхэ эсэгэнэрынь урдань үзэг ... мэдэхэгүй хүнүүд байһан.

Г. ДЕЙНИЧЕН...
ТАСС-ай ко...

Душанбе.

Азербайджан

ГУРБАН ЗУУН АДРЕСА...

Органическа продукт... гаргадаг Сумгаидай завод... золой үйлэдбэриие проек... сэндэнь хараалагдаһан ... һоонь һара урид оруулба... нэй ашаар предприяти... лектив эрхим, шанартай ... масса, каучук үйлэдбэрил... дэн мянган тонно түүхэй ... сэбһөө гадуур гаргаа.

Мүнөө тус предприяти... лэдбэрилдэг продукциин 11 ... орон доторнай гурбан зуу... ресаар эльгээгдэнэ.

Химическэ промышлен... энэ предприятиин барилга... ноймнай 200 завод хаба... на. РСФСР ба Украинаһаа, ... мени ба Узбекистанһаа, ... русси ба Грузиһаа, Прибал... республиканууднаа машина ... хеэрэлгэнүүд, бусад ма... асаргдана. Пензын машин... тээгшэд этиленэй реакто... дые, Ленинградайхид турбо... рессорнүүдые эльгээнэ. ... маш» заводой коллектив ... инженер Г. Сабиров гэгш... хёоһон проектээр түйлай е... зервуар бүтээгээ. Тэрээн ... бэлээр дүрэдэг шэнгэн зү... дагалагдаха юм.

А. КАПЛ...
ТАСС-ай ко...

Сумгаит.

Литва

ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ ЗАНША...

Вильнюсэй «Нерис» гэжэ... мэ үбһэнэй витаминтай ... бэлдэхэ агрегадуудые Хойт... тиин автономито респ... эльгээбэ. Кавказай нүхэд... һэн захилые Литвагай ма... бүтээгшэд болзорһоонь ... дүүргээ.

«Нерис» гэжэ фирмэ ах... бүхы республикануудые бү... ехэтэй агрегадуудаар ха... Тэдэнь гансахан үбһэнэй ... үйлэдбэрилдэг бэшэ, харин ... таабха, свекло, турнепс ... даг, модоной мүшэр холи... жээл гаргадаг байха юм.

Литвае индустриализа... хадаа совет республика... аха дүү ёһоор харилсан ту... салгын аша үрэ мүн. Ии... энэ харилсаанай ашаар һ... жэлнүүдтэ эндэ промы... хоёр зуу гаран предприя... ригданхай. Ажалшадай аж... далда хэрэглэгдэдэг эл... счетчигуудаар Литвагай ... оронойнгоо бүхы эрилты... шахуу хангана.

Ю. БУДР...
ТАСС-ай ко...

Вильнюс.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН НЭРЭМЖЭТЭ...

— Манай цехтэ тиимэшье олон хүн хүдэлдэггүй юм. Тиигэбэшье бултадаа шадамар бэрхээр ажалладаг, — гэжэ бригадир, профгрупорг Вера Цыжиповна Санжимитыпова **(нэгэдэхи зураг)** хөөрэбэ. — Цехнай КПСС-эй XXIV съездын хүндэтэ нэрэдэ хүртэһөөр үнихэн болоо...

Вагонно депогой коллективэй дунда үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхаһан түрүүшүүл олон юм.

Тэдэнэй нэгэн — депогой слесарь А. М. Антонов **(2-дохи зураг)** зүйлнүүдээ шалталтагүйгөөр тушаадаг болоһон юм. Үгышье һаа, цехэй мастер В. В. Федосеевые абаад үзэе.

Владимир Васильевич эндэ слесареэр хүдэлжэ байхадаа үдэшын дунда һургуули дүүргэһэн байна. Һүүлээрнь нүхэр Федосеев түмэр замай транспортын Омскын институт 1971 ондо заочноор дүүргэһэн. Нүхэр Федосеевэй **(һүүлшын зураг)** слесарь, коммунис ажалай ударник Л. И. Полозоватай хөөрэлдэжэ байһаниинь харуулагдана.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан тус цехэй коллектив юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй үсэбые үлүүлэн дүүргэжэ, бусад коллективүүдэй дундаһаа түрүү һуури эзэлхэ зорилго урдаа табина.

А. МАНТАЕВ.
Авторай фото.

АРАДАЙ ҺУНГАМАЛНУУД

ҺААЛИШАН

гүй энэ Калининайнмай нэрэмжэтэ колхоз эмхидхэгдээ һэн. Бидэнэй Доодо-Саянтын ферме эльгээгээ бэлэй. Үнишье болошобол даа, арба гаран жэл... Институтда орохо, гээд, наһаншни хэтэршоо гүүлэ һэм.

Бидэнэй гайхаһан янзатайгаар урдаһаань хараходамнай:

— Нёдондо энэ хэрэг болоо һэн,—гэбэ. Гуша гаршаһан байгаа ха юм биб,—Хүгшэрһэн хойноо институтда орохо гэхэдээ яаһан хүн гээшэбши гэжэ наада болоо һэм.

— Юундэ? Хүнүүд наһан соогоо һурадаг ха юм!

— Худэлжэ байгаад һуралсахмни хүндэшэг, һургуулида үзэһэн юумээ һайсахан мартажархиһан шэнги байгааб. Теоретическэ курсануудаа гаратараа институтда байжа һураад, бэшэень заочно болгохо гэхэдэ, тиимэшье дүрим байгаагүй һэн. Тиигээд лэ үлэшооб. Һураагүйдэ аргагүй болоод байһан. Фермымнай ажал онъһоморуулаагдашоо, зайн гал ехэ хэрэглэгдэбэ. Научна үндэһэтэйгөөр, мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэмөөр ажалаа эмхидхэжэ хэрэгтэй болоно. Тэдэ өөрын үзэлэ тулоур байхаа һанадаг. Бидэ мэтын, ажал дээрэ ябаһан хүнүүдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар һуралсал хангалтагүй даа,—гэжэ, халта болдолго болоһоной һүүлээр (ушараан наһаень зобоодог асуудалда оробо янзатай),—аймагай Советэй депутадаар хэрдэхөө һунгагдаб, совхозойнгоо гурбадахи отделенинэй арадай хиналтын бүлэгэй түрүүшэн, үшөө фермынгээ һаалишадай пропагандистаар болонхоб. Эдэ ниитын хүдэлмэринүүдээ суглаануудта, семинарнууд таһалгаряагүй боложо байдаг. Тэдэ һаалишадай семинарай болоһые гү, али нэгэтэ сугларжа, дуршлагаа андалдаһые наанагдаб. Худэлжэ ябаһан хүнүүдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар ажал хэрдээр болонхой. Энэмнэй хойшо мүнөөнэй дэбжэлтээр таба, арбан жэлэй үнгэрхэдэ, эрдэмгүйгөөр хадолно гэжэ һанаһаар агша. Зарима намайе залуудаа һураагүй аад, мүнөө болоһон хойно нон хаража, бээ зобооно гэлсэгшэ. Тэдэ түрүүн хэтэ ажалаа олохо, тиигээд лэ хэрэгтэй болохо доньһурахо ёһотой гэдэг зуб шэнги. Тиибэл хүн һуралсалаа зүбээр эмхидхэжэ, хэрэгтэй эрдэмэ ойлгохо гэжэ оролдохо һэм. Ниимэ һуралсал хундэ, өөртэншье, гурэндэшье сэхэ нүлөөлхэ аргатай, байха байгаа. Харин мүнөө арбадахиие дүүргэн сасуу залуушуул институтдаа ородог лэ даа. Заримаһиинь тэрэнээ хаядаг, дүүргэшье haa, ондоо ажалда худэлжэ байдагшье хүнүүд бии...

Хөөрэлдэөөд ехэ хүнгэн, һаһанһаа юумэнийнь бодолойнь хэжэ ябаһан ажалтайнь, энэ үе сагаймнай шиидхэгдэжэ байгаа асуудалнуудтай сэхэ холбоотой. «Мясникова үнгэрэгшэ жэл 2637 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаагаа һэн, мүнөө жэлэй түрүүшын дурбэн харын туршада 1033 килограмм һаагаад ябана. Совхоздомнай тэрээнһээ ехые һааһан үшөө гурбан хүн бии. Зүгөөр Мария Моисеевна тэдэндэ орходоо нэгэ бага ондоо, холуур бододог, ябадалаа түрэн түрын, арадай хэрэгээр хэмжэдэг гэхэ гү, али сэхынь хэлэхэдэ, шэнэ түхэлэй һаалишан юм. Эрдэм шудалдаг, ажалдаа хэрэгтэй номуудаа өөрөө үзэдэг, хүдөө ажахын институтда ямар лекци хэрээ болохоб гэжэ бэшэжэ абаһан. Хэрэгтэйгээр ошоно шаглахыень машина үгэдэгдэб. Заримдаа ондоошье һаалишад ошолсодог»,— гэжэ бидэндэ совхозой парткомдо хэлэлһэнь һанаандаа оруулжархидаба:

— Мария Моисеевна. диплом хамгаалхамнай гээ һаатнай, институтэй дирекци зүбшөөл үгэхэгүй гү?—гэбэдэи.

— Би экзамен барижа институтда ороогүй бишуб. Тиигэдшье, өөртөө хэрэгтэй дүримүүдээрээ лекцинүүдые шагнадагби,—гэжэ хэлэбэ.

Тиигээшье фермын үнеэдэй мөөрэлдэхэ, элдэб машинануудай худэлхэ дуулдаһаар, ажалайнь гуламта эхилжэ, тэрэ бидэнһээ хахасаба. Харин һаалгын һүүлээр, һү хэмжэхэлдэн болоно байхада, һанажаад эхэнэрэй Мария Моисеевна Мясниковада хандажа:

— Маша, үнеөхи хэлэгшэемни яажа байнаш?—гэхэень дуулажархибадин.

— Аймагай түрүүлэгшэдэ хэлээ һэм. Намар болотор гурбан «Запорожец» ерэхэ гэнэ, нэйшни хул мүутай хадань нэгыень танайда үгэхэбди гээл даа,—гэжэ тэрэниие баярлуулаад, — Спиридоновна, хара даа, һү шуудэг марлинуудаа һаһал мүутаар угааһан байнаш. Яана гээшэбши даа?—гэбэ.

Тэрэ һаалишаниинь баярлаһаншье, эшэһэншье янзатайгаар урдаһаань хаража:

— Дахин иимэ юумэн болохогүй, Маша, найда! Нээрээшье, үдэшэлэн мылэм дуүнаад, дутуу угаатаа һэм,—гэбэ.

— Мылэ дуүнаа гэхэдээ юу хэлээшэ?

— Магазинда өөхэн мылэ үгыл!—гээ гурбадахи һаалишан.

—Шинрээшье үгы...

Һаалишад депутадайгаа оролдолгые мэдэхэ, хэмжээ абхуулжа шадаха хадань нигэжэ хэлэнэ.

Нэгэтэ үглөөгүүр бидэнтэй дайралдаһан энээхэн уулзалга, эртэ болохо болоһон үхибүүдые үмөөрһөн хөөрэлдөөн нигэжэ Тарбагатайн түрүү һаалишадай нэгэнтэй танилсуулаа һэн.

Д. ЭРДЫНЕЕВ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ совхозой һаалишан М. М. Мясникова.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

рия Моисеевна унтажа байжабудгэжэ: — Боботы. Орой болоо. Галаа ал, сайгаа шанаарайты. Эдэлаф сооxи хүнэгтэй гурилаар олади хайраарай. Саша, уһа ш. Газаахи боошкоо дүүрабаадаа ошоорой. Үхэрнүүусэлдэрэйхи шэнгэр хэбтүүлэнгүй, найнаар адуунухээ!—гэжэ хэлэбэ.

Хайран үргэныэнь таһалбат

Ехэ гобор унтажа байгаа. уулдаа харахаа болиходоо, оо садаха аргагүй байна гү?—гэбэди бидэ.

Гурбан үглөөгүүр зорооргоо һаадаа һааш. дурбэдэхиеэ бури бэр болохо. Үдэр зали абаа ээрэ!—гэбэ Мария Моисевна. — Ехээр унтахадаа һула, дидэхэ болихоо ондоо оохогүй. Би эдэнэй тухай бури эртэ бодоһон, хамагаа урдиһаа байгша һэм. Аба шахуу тарилан дээрэ ябахын бэе мүушаг. Дүрбэн хэ бодхоожо хубсалуулаад,

эдэлүүлээд, үнеэгээ һаажа, һүеэ машинадаад, огородоо үналаад, һургуулидаа ошогшо һэм. Ерэжэ эдеэлжэрхөөд, нөөхил юумээ хэжэ, һүүлээрнь гэрэйнгээ даабари дүүргэнээн хойноо үһаа зөөхэш...

— Хэдыдэхие дүүргээ һэмта?—гэжэ бидэ зэлэнгүй асуухархибади. Гэрэй ажал иимэ ехээр хэжэ ябаһан үхибүүдэй ном үзэхэ арганы хэдыдэ болодог байгааг гээшэб гэжэ һанаандаа бишудыб. Мария Моисеевна бидэнэй гайхалые ойлгоһон янзатай, энеэгээд:

— Арбадахиие дүүргэтэрээ нэгэшье һуугаагүй һэм. Гурбануудые оостой абаһан байгдаха?—гэжэ омогоор хэлэбэ.

— Тэдэ юундэ саашаа һураагүй хүмта?—гэбэди.

Тэрэ халта бодолгото болод гээд, нигэжэ харюусаа һэн:

— Арбан зургаатай, һураашье һаа һурахаар ябаа һэнби даа. Тэдэ, нэгэ нүхэр басагаднайгаа үгөөр, колхозойнгоо түрүүлэгшэдэ мэдүүлэжэ абаашаха үгөө лэ. Тарбагатайдаа байшоо һэм. Удашье

БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР

Валентина Иннокентьевна Мишина Улаан-Үдын трикотажна фабрикада хүдэлжэ эхилһээр 10 жэл болобо. Тиигэжэ зуураа эсэхэгшын мэргэжэл эрхим һайнаар шудалһан байха юм. Даажа абаһан хүдэлмэридээ харюусалгатайгаар хандадаг, шэнэ онол аргаа ажалдаа хэрэглэдэг болохые оролдодог.

СССР гүрэнэй байгуулагдаһаар түхэтэ 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлэй социалис мүрысөөн фабрикын ажалшадай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эсхэгшэ Валентина Мишина энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоо, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байна. Тэрэ халаан буриингөө даабарие үлүүлэн, һайн шанартайгаар дүүргэдэг юм. Валентина Иннокентьевна энэ жэлэй түрүүшын табан һарын түсэбые болзорһоонь табан хоногоор уридшалан дүүргээ һэн.

Мүнөө жэлэй түрүүшын хахадай даабарие болзорһоонь урид бэелүүлхын түлөө нүхэр Мишина оролдожо, эрхим ажалай үлгөөр жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Мишина ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фототекст.

ВАРОШЛИГЕДТЭХИ ТУГУУД

Уласхоорондын заншалта ярмаг Будапештдэ нээгдэжэ, 41 орон тэрээндэ хабаадалсана. Илангаяа СССР, ВНР болон социалис бусад оронуудай павильонууд хүнэй анхахар татана.

СССР-эй экспозици гурбан шэглэлтэй: республика бүхэнэйнгөө туйлалтанууды, арадай ажабайдалай һайжарые, совет-венгер харилсаа холбоое үргэнөөр харуулна.

СССР-эй павильон тухай, тэрэнэй зарим экспонадууд: «Луноход-1» гэжэ хэмэл одоной, «ТУ-144», «ИЛ-62», «ЯК-40» самолеудай, «МИ-6» вертолёдой тухай дурсэнүүд, автомобильнууд тухай ярмагай нээгдэхэһээ аяар урид ВНР-эй газетэнүүд, радио болон телевидени хөөрэһэн юм.

СССР-эй павильоной үргэн хэрэглээнэй эд бараан: буд, ангай арһа, хубсаһа, гутал, телевизор, холодильник, хубсаһа угааха машина, пылесос, радио- ба киноаппаратура, мүн өөрэсэ шухаг зүйлнүүдые харуулһан таһаг мүн лэ олоной дуры татана.

«Волга», «Жигули» гэжэ автомобильнуудай дэргэдэ хүнүүд илангаяа олоор сугларна. Иимэ машинануудые худалдан абаха хүнүүд тэдэниие тойрон зогсо-

«Жигулинуудые» бүтээлгэдэ СЭВ-эй гэшүүн-оронууд хабаадалсана гэжэ мэдээжэ. Совет, венгер автомобиль бүтээгшэдэй харилсаа холбоон тухай шэглэлтэйгээр ажал ябуулгын амжалтын жэшээ болоно. Венгрин заводто эльгээхэдэнь, Советэй Союз бэлэн машина үгэнэ. Энэжээндэ Венгри «Икарус» гэжэ автобусуудые олоор бүтээн гаргахаар хараална.

Электронно болон прибор бүтээлгын техника, медицинын аппаратура, промышленностиин, хүдөө ажахын нээлхэжэ лабораториинуудые үйлэдбэриһөө советвенгер харилсаа холбоон амжалтатайгаар хүгжэнэ. Энэнь совет экспозицида харуулагданхай.

Венгриин Арадай Республикын павильонууд соо оронойн промышленностиин туйлаһан амжалтанууд харуулагдана. СЭВ-эй харилсаа холбооной программые бэелүүлгэдэ хабаадалсаһан үүргые зарим таһагууд харуулна.

Ярмагай Варошлигедтэхи газарта 41 туг намилзана. Эдэ түгүүд хүдэлжэ найман хүгжөөжэ ала урэтэй харилсаа байгуулха хэрэгтэй һүлдэ болоно.

А. БОРМОТОВ,
АПН-эй тусхай корр.

Будапешт.

ШАНГА ТЭМСЭЛЭЙ ЭХИЛХЫН УРДА ТЭЭ

ШАТАР

...атараар дэлхэйн чемпионой то нэрэ зэргэ хэниинь тэхэ гэшэб гэһэн асуудал миллион хүнүүдэй hахэ зобоожо, зүрхэ сэдьхэхүдэлгэжэ байнхай. Энэ мүрысөөн июнии 2-тоэнгэтэ нээгдэжэ, дэлхэйн тэй чемпион Борис Спасс(СССР), түс нэрэ хүндэгүй тула түгэсхэлэй ша хабаадалсаха эрхэ Роберт Фишер (США)...

Стейниц (1836—1900), Ласкер (1868—1941), Капабланка (1888—1942), Алехин (1892—1946), ...хүлгын саана һүүха ...гэшэд шатараар дэлтүрүүшын чемпионууд болтүхэтэй. 1948 онһоо ...али Михаил Ботвиннигай ...нэрэ зэргэ эзэлһэн хэмнагтал совет шатаршад ла ...чемпион болохын тула ...байгаа.

...жэлнүүдэй үнгэрхэдэ, ...уласхоорондын федеа (ФИДЕ) Василий Смыс, Михаил Талние, Тигран ...Борис Спасские ...веногүүдаар шагнаа. ...чемпион орёо мүрысөөнүүдтэ П. Керес, М. Талние, В. Корчнойе, ...Ларсен (Дани), хоёр удаа ...Т. Петросяние ...гараа һэн гэжэ һануулаха.

...онһоо Петросянтай шиидхэ наадандаа Спасскиин ...амжалтые М. Эйве ...лан эрээн гүрөөһые илаа ...гэжэ тодо хурсаар эрэгээ ...юм. Ленингра... гроссмейстерые «манай ...чемпион» ...М. Ботвинниин тиихэдэ мэ... һэн.

...бэрхэ шатаршан. 18-американ гроссмейстер Роберт Фишерэй 60-аад онуудай ...дэлхэйн спортивна ...шатарчан 1972 дээрэ, хурсаар ...жэлэй ...зурайт ...гаралгадаа... ...өөр ...жэлэй ...совет шатарай һургуулинь ...Фишерэй амжалта ...энээнэй ...табаа ...шатарай... Корчниин ...

жэлэй турша соо гансал шатар дээрээ лэ байхадаа, элитэ ехэ шатаршадай памтарай толотомо хуудаһан болодог дээдэ һургуулишье дүүргэжэ шадаагүй.

Дэлхэйн түрүү һуури ээлэлгын мүрысөөн таһалдаагүй оруулан алдаһан Фишерэй али бүхы эрилтэ хүсэлэнгүүдые орхижо, америкэн гроссмейстерэй туйлалтануудые анхаралтайгаар шэнжэлжэ үзэе. Шатаршадаар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргын хэлэхэн түлөө түгэсхэлэй наадандаа хабаадалсаха эрхэ гэнтын ушараар олоһон нэгэшье хүн байхагүй.

Бруклинда нютагтай залуу гроссмейстер 1962 ондо Кюрасаода болоһон мүрысөөндэ дурбэдэхи һуури эзэлжэ, түрүүшын амжалта туйлаа һэн. Петросян, Керес, Геллер эндэ түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн юм. 1967 ондо Туниста болоһон зона хоорондын мүрысөөндэ хабаадалсаха, абаһаар амжалтатай һайнаар наадажа, нэгэдэхи һуури эзэлхэеэ байһан аад, хаяад ябашоо бэлэй. 1970 оной март болотор харюусалгатай, ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ Фишерэй хабаадалсахагүйдэнь, оготорголдо зуралзан яларһан одон залирба гэжэ зарим бодомжолһоншье байха.

Зүгөөр Белградта болоһон «Зуун жэлэй наадан», Мальоркодо үнгэргэгдэһэн зоно хоорондын наадандаа илажа гараад, Загреб ба Буэнос-Айреста нээгдэһэн мүрысөөнүүдтэ нэгэдэхи шанда хүртэлгэ Фишерэй нэрэ хүндые дахинаа дээшэлүүлһэн байха юм. Нёдондо нэн М. Тайманов, Б. Ларсен болон Т. Петросян гэгшэдтэй наадахадаа, спортын гайхамшаг үрэ дүнгүүдые туйлаа һэн: абамаар 21 очкоһоо 18,5 очкотой болоһон байгаа.

Һүүлэй табан жэлэй турша соо Фишер харюусалгатай мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, 8 дахин шүүжэ гараа. Тиихэсолодо хүртэжэ 120 партии наадахадаа (тэрэ тоодо 72-ынь—гроссмейстернүүдтэй), 101 очко абаа гэжэ статистигууд тоолон баримталһан байна.

Фишерэй илалта тээшэ дүүлин гаралгые Спасский бултанһаа урид тэмдэглэжэ һэн. Дэлхэйн түрүү һуури ээлэхын тула энээнэй хойно буса оронной шатаршадтай наадажа болохо мини гэшээ һабза гэжэ дэлхэйн чемпион 1969 ондо мэдүүлээ бэлэй. Фишерэй бэлиг шадабарине, онол аргые Спасский хэблэлдэ үндэрөөр сэгнэһэн һэм.

...Хүсэ шадалайнгаа, бэлиг шадабаринингаа орьёлдо гараад ябаһан хоёр элитэ ехэ шатаршанай уулзалган спортивна, творческо арга бодомжонууд тухай тобшохоноор хөөрэе.

...35-тай Спассиин мэргэжэл шадабари Алехиной творчестводо дүтэрхэ. Ленинградай гроссмейстер гүн гүнзэгы ухаатай, орёо нарин онол шадабаритай шатаршадай тоодо ороно. Спасский ямар нэгэ партиие бултанһаа илажа наадаагүй шатаршан бэшэ гэжэ Таль тэмдэглээ һэн. Тэрэ хурса шанга доботолгонуудые хэхэһээ гадна, ушар байдалай тохёолдоо-

до бата найдамтайгаар хамгаалалта хэдэг.

Наадаһай эхиндэ Спасский ямар нэгэ партида мүнөөнэй, эгээн зүб үргэлжэлэл олоно шададаг. Шэнжэлэлы бэлиг шадабаринингаа талаар тэрэ Алехиндо, Ботвинниндо, мүн бусад зарим теоретигүүдтэ хүрэхэгүй байна. Гэбэшье энэ ушар дэлхэйн чемпионой хэрэгые зобооногүй. Юундэб гэхэдэ, тэрэ ондоо ябала шэнжэлэлэйн вариантнуудые бурууушааха, бүри һайн үргэлжэлэл олодог юм.

Спасский сагаанаар наадахадаа, нээмэл ба хаамал олонхи дебюдүүдые (поёной гамбидһаа эхилээд бэрсын дебют хүртэр) шалаэдаг юм. Харин хараар наадахадаа, хоморой шухаг вариантнуудые хэрэглэдэг. Орёо, бусадиаа байдалда ороходоо, нүгөөдыгөө һанал бодолые хурса мэргэнөөр таажа, шүүдэг байна. Жэшээлхэдэ, 1970 ондо Зигендэ Фишертэй уулзахадаа, иимээр лэ наадажа, илалта туйлаа һэн.

...Американ гроссмейстер стратегическэ ондоо хараа бодолтой. Тэрэ орёо, бусадиаа наадаһые ородогдог. Фишер шатарай хюлгэ дээрэхи байдалые тодо хурсаар ойлгожо, наадаа яажа үргэлжэлүүлхэ байһанаа дары шиидхэдэг байна.

Капабланкадал адли, тэрэ эгээлэй юрын, нээмэл вариантнуудые шалаэдаг. Сагаанаар наадахадаа, Е2-Е4 гэһэн ябадал хэжэ, наринаар шэнжэлэгдэһэн испан партиие шалаэдаг юм. Түс партиие тэрэ тон һайнаар мэдэхэ болонхой.

Нүгөө талаһаань харахада, Фишер ямаршье дебют шалаэһаа хамаагүй — партин бүхэлэйнь ноё хоёто ушараар наададаг заншалтай. Тэрэ наадаһаа тэнсэлгээр дүүргэжэ дурагүй юм. Эгээл иимэһээ наадаһай эхилһэнээ хойшо хахад час үнгэрхэдэ, ямар нэгэ аргаар тэнсэжэ һалахые бодомжолдог гроссмейстернүүдтэ энэнь айхабтар шанга сохилто болодог. Наадаһай табан часай турша соо үргэлжэлхэдэ эсэлгэгүй ерээшые буруу асуудал, һүүлдэ огто алдуу гаргангүй, нүгөөдыгөө алдуу эндүүдэ шадамар бэрхээр һамбаашалан хэрэглэдэг. Наадаһай түгэсхэлдэ залуу гроссмейстер бэшуу түгөөр, хурса бэрхээр наададаг байһаараа бусадһаа шалгарна.

Юрэдөө, Фишерэй творчествын зэргэ ахир тулюур юумэниинь юуб гэхэдэ, бэрхэшээлэй тохёолдо һаа, бэеэ түбшэн даруугаар барижа, тэмсэл хэхын тула урма зоригоо бадарууулжа бирадаггүй юм. Жэшээнь, 1971 ондо Буэнос-Айрестэ Петросянтай наадахадаа, совет гроссмейстерэй хоёрдохи партида тэрэниие хүндэ байдалда оруулаа һэн. Гэбэшье түбшэхэрхихэдэнь, удаадахи гурбан партиида Фишер сэрын магтамаар наадажа шадааагүй һэн...

Мурысөөнэй үшөө эхилээдүй байхада, Рейкьявикта болохо хүндэ хүшэр, харюусалгатай, шатарай түүхэдэ орохо наадан шатарай уран гоё хоёр шэнэ хоёрой арга бодомжонуудынь адлирхуу гэжэ хэлсэгдэжэ зүбшөө.

Я. РОХЛИН,
СССР-эй габьяата тренер.
(ТАСС).

Хүршэ областиин һонин

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

СССР-эй байгуулагдаһан 50 жэлэй ойн дүтэлхэ бури совет арадай ажабайдалаар гайхамшаг үйлэ хэрэг болохо энэ ой тухай, бэлэдхэл тухайдань районуудай газетэнүүд хэр зэргэ харуулна гэһэн хөөрэлдөөн болоо.

Район хоорондын летучка-нууд һаа болоһон байна. «Агинская правда», «Ленинэй туг», «Красное знамя» (Кабымское тосхон), «Знамя коммунизма» (Шэтын район) газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд Үлетэ һүуридэ суглараа. Энэ ойдо зорюулан, **улам һонирхолтой,** ялас гэмэ материалнуудые газетэнүүдэй **хуудаһанда** гаргахын тулада юу хэлтэйб гэһэн ехэ хөөрэлдөөн эндэ болобо.

Газетын материалнуудай нэгэ шухала жанр мэдээсэлнүүд тухай, районой хэблэлдэ энэ жанр ямар үүргэтэйб гэһэн асуудалаар эдэнэр ярилдаа, зүбшөө юм.

«Балейский рабочий», «Путь Ильича» (Шелопугинска район), «Советское Забайкалье» (Стретенск) газетэнүүдэй журналистнар Стретенскэдэ суглараба. СССР-эй ойе угтуулан дэлгэрэнхэй мүрысөөе газетэнүүдэй хуудаһанда харуулха тухай, олон яһатанай авторнуудые газетын хүдэлмэридэ хабаадуулха тухай асуудал эдэнэй хөөрэлдөөндэ байба.

Мүн бэшэ бэшэшье районуудта иимэ хөөрэлдөөнүүд болоо.

«Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба.

Социалис оронуудаар

Польшын Арадай Республикада уһанай спортдо онсо анхарал хандуулагдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гижицко городой (Ольштынска воеводство) канал дээрэ байдал.

ТАСС-эй фотохроника.

«Збройовка»— Невагай эрьедэ

ПРАГА. (АПН-эй корр.). Чехословакиин Вшетин городһоо шэнэ булэг ашаан СССР эльгээгдэбэ. «Збройовка» комбинат Ленинградта июнии 1-дэ нээгдэһэн выставкэдэ буд нэхэдэг машина, эд бараа эльгээгээ. Станогууд, нэхэгдэһэн буд, арһанай ороон хубсаһан выставкэ дээрэ харуулагдана.

Вшетинэй «Збройовка» Нева дээрэхи городтой хоёр нягта харилсаатай болоһоор үнинэй. Хоболгүй, 105 сантиметр энтэй Чехословакиин станогуудые Ленинградай буд нэхэгшэд түрүүлэн туршажа үзэһэн байна. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо арбан жэл үнгэрөө. Збройовкойхид мүнөө Ленинградайхидаа ханиин нүхэдтэ хоболгүй, 165 сантиметр энтэй «П-125» түхэлэй станогуудые асаржа харуулна.

Выставкэдэ ерэгшэд эхэнэр, эрэ хүнэй костюм оёхо трикотаж буд нэхэжэ «Одзи» гэжэ машинын нэмэл модель хараха юм. Үшөө нэгэ экспонат — үндэр бүтээсэтэй «Эври» станок спортсменүүдые баярлуулха. Энэ станок дээрэ һорилһон костюмуудые оёхо буд нэхэгдэжэ байна.

Монголдо элүүрые сахилга

УЛААН-БААТАР. (АПН-эй собкорр.). Арадай засагай жэлнүүдэй туршада монголнууд хоёр дахин ута наһа наһаладаг болонхой. МНР хүн зоной гоо тоогой үргэлжлээр дэлхэй дээрэ түрүү һүүринүүдтэ һэгэ ороолно. Арба мянган хүндэ абсжа хараха болоо һаа, врачнар, больницанудай орон тооор республика США, Франци, Швеци гэхэ мэтэ оронуудые ахижа гараа.

1972 оной бюджедээр Монголой ажалшадай элүүрые хамгаалхада 211 миллион түгриг хэмлэгдэн һон сэхэ гү, али нёдондо мэдэхэгээ милэд ехэ. Энэ мүнгэ элүүрые хамгаалгын шэнэ түхэлэй олон учрэжденинүүд баригдаха.

цанууд ашаглалгада орохо байна. Хүдөө ажахын 22 нэгэдэлдэ фельдшерэй пунктнууд нээгдэхэ. 800 медигүүд, бээдэ ба дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд ажалда эльгээгдэхэ.

Г. ХАРЧЕНКО.

Розо сэсэгэй һайндэр

СОФИ. (АПН — «София-прессэ»). Гоё һайханай һулдэ — розо сэсэг июнии хахад багаар болгар Карлово городто үнгэргэгдэдэг заншалта һайндэрэй гол героиниинь болодог. Городой түбэй талмай дээрэ кукерүүд наада харуулдаг, «розын хатан» шалгардаг. Урин һайханай булгэмэй коллективууд арадай дуу хатар гүйсэдхэхэ. Карловска округ, тэрэнэй сууга розонуудай нуга тухай фильмүүд харуулагдаха. 500 сэсэг суглуулагша һайндэрые эхилхэ. Һайндэртэ Пловдинско, Старозагорско округуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаха. Сэсэгой байшанда сэсэгүүдэй, розын тоһоной продукцинуудай выставкэ эмхидхэгдэхэ. Спортивна мүрысөөнүүд болохо.

«Сэсэн» шэлнүүд

БЕРЛИН. (АПН-эй корр.). Лейпцигэй хабарай ярмагта Йенын оптическа завод үйлэдбэринһээ шэнэ зүйлнүүдые харуулба. Халуунда тэсэмгэй «розотерем» шэлээр хэгдэһэн шэл сорогуудые харуулжа... Эдэнь химическэ, фармацевтическа, эдэс хоолой промышленностьдо хэрэглэгдэхэ юм. Харанхы, гэрэлтэй болохо байха шэл эндэ сугларуулагдаа һонирхуулна. Юрын гэрэлдэ ямаршье үнгэгүй байһан шэл, наранай хурса элшэ доро харлажа, нюдэ аршалха шанартай болодог. Дахин юрын гэрэлдэ орходоо шэл юрын болодог.

БЕЛГРАД. Керамическа плитануудые бүтээн гаргаха завод Кикин хотодо тон богонихон саг соо — ороймоо 11 һарын турша баригдаба. Жэлдэ 1 миллион дурбэлжэн метр һайн шанартай плитануудые гаргаха түс предприятиа миил 150 хүн ажаллана. Юундэб гэхэдэ, бүхы ажалынь онъһоморуулагданхай юм.

Мүнөө жэл Валево хотодо үшөө нэгэ иимэ заводой барилга эхилхэ.

ВЦСПС-эй КУБОГТА...

Ленинэй орденто, локомтив-вагон заһабарилгын заводой Соёлой ордон соо боксоор ВЦСПС-эй дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө зонын мүрысөөн үнгэрэгшэ субботын үдэр үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ Хабаровскын хизаарай манай республикын суглуулагдамал командануудай спортсменүүд хабаадалсаба.

Гонг жэнгиржэ, хоёр командын боксернууд — мастерта кандидат Николай Федоров манай республикаһаа СССР-эй спортын мастер Владимир Султумов хоёр рингын улаан, хүхэ буланда бии болоо, ордондо суглаpагшадай амаршалгада толгойгоо ганхуулан мэндэшэлэлсэнэ. Нааданшье эхилжэ, ордондо суглаpагшад абяа шэмээгүй болошоно. Оронойнгоо эрхим боксернуудтай хэдэн удаа тулалдаһан Владимир Султумов нэгэдэхи раундын туршада айлшандаа нюдэ нюургүй гэхээр добтолжо, шүүхэдээ командадаа түрүүшын очко асарба. Эдэнэрэй удаа 51 килограммай шэгнүүртэй боксернууд Игорь Максимов, Александр Осокин гэгшэд дуудагдана.

— Рингын улаан буланда боксоор нэгэдэхи разрядтай болоһон залуу боксер Игорь Максимов (Хабаровска хизаар),—гэжэ судья соносхоно. Залуу хоёр боксер гурбан раундын туршада бэе бэедээ добтолходоо манай боксер, СССР-эй спортын мастерта кандидат Александр Осокин очкогоороо тэрэнээ шүүһэн байба.

СССР-эй спортын мастернууд Аркадий Тен Бато Нимаев хоёр гурбадахи ээлжээндэ наадахаар рингдэ дуудагдана. Мүрысөө үнгэргэхэ талаар хоюуландаа дүршэлтэй болоһон боксернууд гонгын жэнгэримсээр шанга шангa добтолгонуудаар наадаяа эхилжэ, ордондо суглаpагшадай анхарал татаба. Тус тустаа 137-150-аад уулзалга үнгэргөөд ябаһан эдэнэрэй добтолго, хамгаалга хэхэдээ шадамар бэрхэ байһаниинь абаһаар лэ эли болошоно. Гурбан раундын туршада үргэлжэлһэн шанга тулалдаанай дүн гаргахада манай боксер шүүһэн байна.

57 килограммай шэгнүүртэн — мастерта кандидадууд Сергей Хмылев Геннадий Щербаков гэгшэд баһал шанга тулалдаатайгаар наадаяа эхилбэ. Эндэ Сергей Хмылев командадаа очко асарха һанаатай нэтэрүү шанга добтолгонуудтайгаар наадажа оробо. Шанга тулалдаанда һайн харюу үгэжэ шададаг манай Щербаков добтолһоншни алимшни гэһэн маягтайгаар бад гэмэ харюунуудые үгэжэ байгаад, наадахадаа, нэгэдэхи раундын туршада тэрэнээ хоёр удаа нокдаунда оруулжа байгаад, шүүжэ гарахадаа уулзалгынгаа тоо 4:0 болгожорхибо. Мүн 60, 65, 67, 71 килограммай шэгнүүртэн сооһоо рингдэ гараһан манай боксернууд Александр Демехин, Михаил Карнышев, Владимир Плюснин гэгшэд шүүһэн, Жигжитов шүүгдэжэ наадanайнгаа тоо 7:1 болгобо.

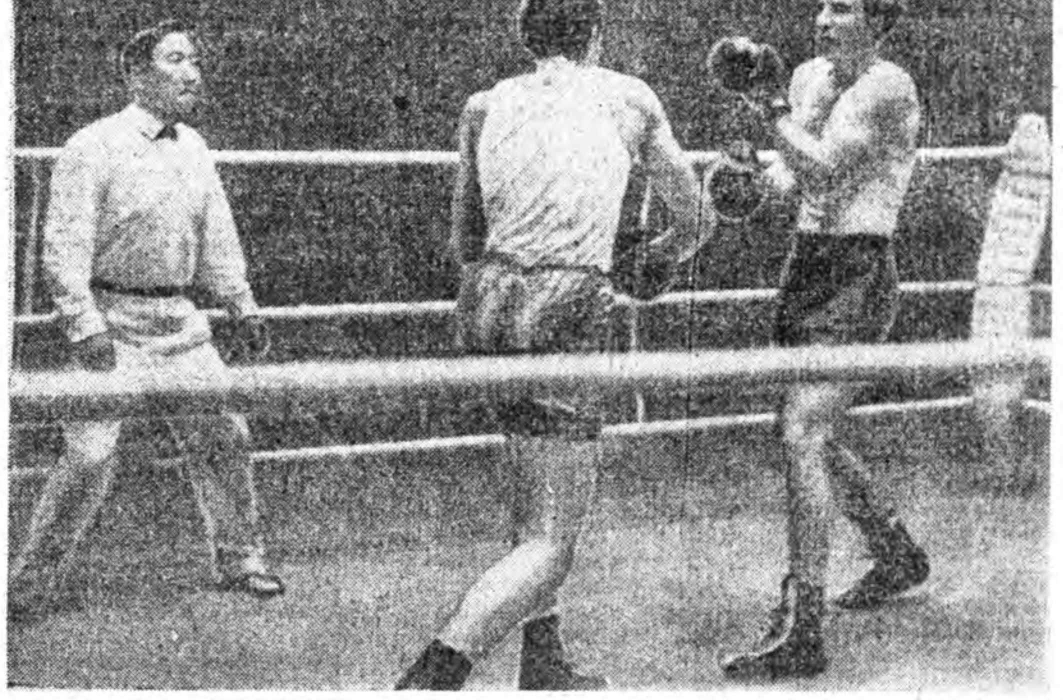

Удаадахи ээлжээндэ рингдэ гараһан манай гурбан боксернууд Гур Нимацыренов, Николай Антонов, Павел Герасимов гэгшэд айлшадаа шүүжэ, уулзалгынгаа тоо 10:1 болгоно.

Тээсгэнэй манай боксернууд Хабаровскын боксернуудта айлшалхадаа 9:2 тоотойгоор шүүгдэжэ ерэһэн юм. Харин мүнөө айлшадаа 10:1 гэһэн тоотойгоор шүүһэн манай республикын суглуулагдамал команда ВЦСПС-эй кубогта хүртэхын түлөө эхилһэн мүрысөө саашань үргэлжлүүлхэ болобо. Буряадай АССР-эй команда удаадахи уулзалгаяа Яхадай АССР-эй боксернуудтай үнгэргэхөөр Якутск ошохо, удаань эдэ нэртэйгээ Улаан-Үдэ хотодо наадаха байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: боксер Герасимов Антоновтой наадажа байна. «Михаил Карнышев шүүгээ», — гэжэ мүрысөөнэй судья мэдээсэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Амарна, ажаллана, һурана

Хурамхаанай интернат һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ нютагайнгаа совхоздо хүдэлмэри хэлсэхэ юм. Мүнөө эдэнэр хоёр бүлэг болож хубаараад амаржа байна. Түрүүшын бүлэгэйхид 5—6, 9-дэхи классуудай һурагшад лагерьта амархынгаа хажуугаар, 15 гектарта куузику һуулгаад, харууһалжа эхилээ. Энээнһээ гадна, һургуулиинтаа гурбан гектарта һуулгагдаһан хартаабха, нэгэ гектарай капуста, мүн үгэрсэ, морхооб, мангир болон огородой бусад ургамалнуудай хойноһоо харууһа эмхидхэнэ.

Тэрэшэлэн эдэнэр амаржа, ажаллажа байхынгаа хажуугаар тусхай газар дээрэ ургамал таримжа, туршалгын хүдэлмэри хэжэ вахалба. Һурагшадай эдэ бүхы ажал хүдэлмэри дүршэлтэй мэргэжэлтэд үнинэй агроном Н. С. Будаев, биологиин багша Е. Б. Ринчинова гэгшэд ударидана.

Интернат һургуулиин һурагшад үнгэрэгшэ жэлдэ 12 гектар газар дээрэһээ гектарай 512 центнер куузику ургуулжа, Хурамхаанай совхоздо тушааһан юм. Энэшье жэл бараг һайн ургаса хуряажа абаха зорилготой.

Г. БАДМАЕВ.

ЗАЛУУГАЙ ЭРШЭ МЭДҮҮЛЭН

Дүрэ буляалдалгаар өөр хоорондоо республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн «Динамо» бүлгэмэй спортын зал соо үнгэргэгдөө. Энэ мүрысөөндэ эрхимлэгшэд болон хабаадалсагшад Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн болохо байһан. Тиимэһээ бүхэшүүлэй тулалдаан олоной анхарал татажа, һонир холтойгоор үнгэрбэ.

Эндэ 48,52 килограммай шэгнүүртэдэй дунда багшанарай институдай студентнүүд Бато Дашинамжилов, Нима Дашицыренов гэгшэд шалгарба.

Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Эрдэни Норсонов 57 килограммай шэгнүүртэн сооһоо шалгаржа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Удаадахи ээлжээндэ ковер дээрэ гараһан СССР-эй спортын мастер Виктор Баймеев, мастерта кандидат Федор Махутов хоёрой дунда ёһотой гэгшын шанга тулалдаан болоо. Һүүлэй һүүлдэ эдэ хоёрой тулалдаан тэнсэлгээр дүүрэбэ. Зүгөөр ялада ороһон очконуудай тоологдоходо Махутовынь түрүү һууринда гараха баатай болоо. 68 килограммай шэгнүүртэн сооһоо СССР-эй спортын мастер Валерий Иванов Балдаев, Баядаев гэгшэдые шүүжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. 74 килограммай шэгнүүртэн — спортын мастер Манжуев, мастерта кандидадууд Хахалов, Алексеев, нэгэдэхи разрядай Попов гэгшэд хоорондоо түрүү һууринда гарахын түлөө мүн лэ шанга·тулалдаа хэбэ. Эндэ оронойнмай эрхим бүхэ Иван Поддубныш шанда хүртэжэ ерэһэн Манжуев тэдэнээ диилэһээр диилэжэ, түрүү һуури эзэлбэ. Алексеев, Хахалов гэгшэд удаадахи хоёр һуури эзэлһэн байна.

Удаадахи 82, 90 килограммай шэгнүүртэй спортсменүүдэй дундаһаа СССР-эй спортын мастер Махутов Палобордин гэгшэд эрхимлэбэ. Хүндэшэг бэетэйшүүл сооһоо Вострецов шалгараа.

Хүндэ шэгнүүртэн, урдандаа хэдэн удаа хоорондоо тулалдажа, республикын чемпион болодог Намжилцыренов, Гармаев, Будунов гэгшэд энэ үдэр дахинаа барилдажа, эндэ суглараагшадые һонирхуулба. Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Намжилцыренов нүгөөдэ хоёрoo очкогоороо диилэжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэнэ.

Байгша оной июниин 24—25-най үдэрнүүдтэ Яхадай АССР-тэ үнгэргэгдэхэ зонын бүхэшүүлэй наадаанда хабаадалсаха болоһон республикынгаа суглуулагдамал командын гэшүүдтэ амжалта хүсэе.

С. КАЛМЫКОВ.

ЗОНО СООГОО ЭРХИМЛЭБЭ

Зүүн Сибириин түмэр замай отделенинүүдэй дунда жэл бүри футболоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэдэг юм. Энэ жэлэй мүрысөөндэ долоон команда хабаадалсана. Улаан-Үдын отделениин футболистнууд өөрынгөө зонын командануудые шүүжэ, түрүү һуури эзэлһэн байна. Тиигэжэ Улаан-Үдын түмэр замшадай футболистнууд Алас-Дурна, болон Сибириин түмэр замай футболистнуудтай һаяар наадаха болобо.

Урдань «Сэлэнгэ» командын гол добтологшодой нэгэн ябаһан Игорь Ершов манай «Локомотив» командын тренерээр хүдэлмэрилнэ.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

НИИТЭ УГ ЗОРИЛГЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭНЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ Африкан нэгэдэлэй эмхиин гэшүүн оронуудай гүрэнэй, правительствын толгойлогшонорой 9-дэхи Ассамблейн хүдэлмэриие адаглаһан бүхы хүнүүд тэрэнэй дүнгүүд тухай ниитэ нэгэн һаналтай үлэбэ. «Колонизаторнууд болон үндэһэ яһалай илгаа гаргагшадай эзэмдэһэн газар нютагуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ ниитэ жагсаалтай байхын тула бэеэ даанхай байдалтай оронуудай хоорондо хаа яа тарадаг багахан хёмороонуудые Африка тоонгүй гарахые шиидээ», — гэжэ Сенегалай «Солей»газетэ, Ассамблейн хүдэлмэриие тайлбарилхадаа бэшэһэн байна.

Энэ түбидэ Португалиин колонизаторнуудай бии байлга, НАТО-гой оронуудаар эдэбхитэйгээр дэмжэгдэһэн, Урда Родезидэ ба ЮАР-та расис ёһо гуримуудай тогтолго хүгжэлтэ дэбжэлтымнай замда ехэ һаад тойбо татана гэжэ Африкын оронууд эли тодоор мэдэрдэг болонхой.

ОАЕ-гэй 9-дэхи Ассамблейн шиидхэбэри Африкын бэеэ даанхай оронуудай политикын залан сэхэ байһые гэршэлбэ. Колонизаторнуудай, расистнуудай дарлалта мүлжэлтэһөө түбиеэ сүлөөлхые шиидэжэ байһан тухайдаа тэдэнэр тодорхой хэмжээнүүдые абажа, гэршэлэн баримталһан байха юм. Түби дээрэ сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй аша туһые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор ОАЕ-гэй сүлөөрэлгын комитедэй бюджедые 50 процентээр ехэдхэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаа.

Лиссабоной, Преториин, Солсбериин колониальна ба расис хархис гуримуудые Африкын бэеэ даанхай 40 ороной Рабадта сугларһан түлөөлэгшэд буруушаан шүүмжэлһэн байха юм. Португалида сэрэгэй туһаламжа үзүүлдэг, Португалиин сэрэгүүдэй Африкада хэһэн гэмтэ ябуулгануудта хабаадалсаһан НАТО-до хабаатай оронуудые Ассамблейдэ хабаадагшад эрид шангаар шүүмжэлбэ.

ОАЕ-гэй гэшүүн оронуудай гүрэнэй ба правительствын толгойлогшонорой 9-дэхи Ассамблей хадаа бэеэ даанхай байдалтай Африкын политическэ ажабайдалда шухала шэнэ шата болоно. Колониализм болон расизмһаа түбиеэ эсэслэн сүлөөлхын түлөө, Африкан нэгэдэлые бэхижүүлхын ба хархис дайсантаяа бэеэ даанхай байдалтай Африкын хэһэн тэмсэлдэ харилсаа холбоогоо бэхижүүлхын түлөө шууд сэхэ тэмсэлдэ Африкын залуу оронуудай эрмэлзэжэ байһые тэрэ баталаа.

НЕФТИИН МОНОПОЛИНУУДТА ХАРЮУ СОХИЛТО

«Ирак петролеум компани» (ИПК) гэжэ уласхоорондын нефтиин нэгэдэлэй эдэ хоёр орондо байһан зөөриие гүрэнэй мэдэлдэ абаха гэжэ Ирагай, Сириин правительствануудай гаргаһан шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан, Баруунай «нефтиин эзэд» тааруу харюугай шиидхэбэри абахые хоёр неделиин турша соо оролдожо банхай. Тус нэгэдэл Англиин, Голландиин, Америкын, Франциин мэдэлдэ байдаг. Түрүүлэн ИПК-гай эзэд дары түргөөр Лондондо зүблөө зарлаа һэн. Удаань Парижда сугларжа, «нефтиин асуудалые» шиидхэхые оролдобо. ИПК-гай эзэд, илангаяа Англи-Голландиин «Шелл» гэжэ нефтиин концерный түлөөлэгшэд Ирак болон Сириие айлган һүрдөөхэ гэһэн ябуулгануудые бэелүүлжэ байнхай.

Тиихэдэнь араб гүрэнүүдэй нягта жагсаалтай фронт империалис монополинуудай хархис ябуулгануудта шанга харюу сохилто хэнэ. ИПК-е гүрэнэй мэдэлдэ абаха тухай Ирагай, Сириин правительствануудай шиидхэбэриие Египедэй, Алжирай, Йеменэй, мүн араб бусад оронуудай хүтэлбэрилэгшэд эрид шууд дэмжэһэн байха юм. Нефтиин асуудалнуудаар араб оронуудай Алжирта болоһон наймадахи конференцидэ, харин гүрэнүүдтэ нефть эльгээдэг оронуудай һаяхан Бейрудтэ болоһон 28-дахи конференцидэ энэ хуулита, эрэлхэг зоригто ябуулга бүримүһэн һайшаагдаһан байгаа.

Оронойнгоо экономикын гол һалбари болохо нефть олзоборилгые Ирагай харууһандаа абаха хэрэгтэ СССР ехэ үүргэ дүүргээ. Советскэ Союзай туһаламжаар Хойто Румейлдэ нефть олзоборилгын национальна томо ехэ предприяти баригдажа, байгша оной апрельдэ ашаглалгада тушаагдаа һэн. Ирагта 70 гаран промышленна барилгануудые хэлгэдэ, национальна научно-техническэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэдэ манай орон Ирагта туһа хүргэнэ, хойшодоошье туһаламжа үзүүлхэ. СССР-эй Верхоно Соведэй Президиумэй июниин 13-да эсэслэн баталһан хани барисаан ба харилсан туһалалсалга тухай совет-ирагай договорой хүсэндөө ороходо, экономическа, политическэ, соёлой ба бусад һалбаринуудай хурдан түргөөр хүгжэлгэдэ горитой нүлөө үзүүлхэ хани ёһоной харилсаанууд хоёр ороной хоорондо тогтоогдохо юм.

Политическэ ба экономическа талаараа оронойнгоо бэеэ даанхай байдалые бэхижүүлхын тула Ирагай хүсэлэл оролдолгые дэлхэйн түрүү үзэлтэй үргэн олониитэ һайнаар ойлгожо, гүйсэд дэмжэнэ.

ЗҮРИШЭЛДӨӨНЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Национальна аюулгүйн байдалаар США-гай президентын туһалагша Г. Киссинджер хэдэхэн үдэрэй турша соо Токиодо аяншалба. Вашингтон ба Токиогой хоорондохи харилсаануудай шахардуу шанга болоһонһоо уламжалан, Холбоото Штадуудай дээдэ тушаалтан иимэ аяншалга хэхэ баатай болоһон байгаа. Али бүхы һалбаринуудаар США болон Японой хоорондо хёмороонууд гарана.

Экономическа талаар хоёр орон «худалдаа наймаанай дайн» үнинэй хэжэ байһаар. Имагтал дэлхэйн бусад оронуудай бэшэ, харин американ дэлгүүр дээрэшье Японой томо ехэ компанинууд дээгүүр һуури эзэлдэг, хүндэтэй болоһон байнхай. Гансал 1971 ондо Япон 7,5 миллиард долларой эд бараа Холбоото Штадуудта табиһан байха юм.

Тиихэдэнь США Японой «худалдаа наймаанай добтолгые» харюусажа, харшалалгын элдэб хэмжээнүүдые абажа байнхай.

Вашингтон Токио хоёрой хоорондын политическэ харилсаанууд мүн лэ шахардуу байһаар. Дэлхэйн энэ райондо болодоо байһан сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүүгээр Зүүн Урда Азида, Алас-Дурна зүгтэ сэрэгэй политическэ түсэбүүдые бэелүүлгэдэ Холбоото Штадууд Японие хэрэглэхые һанадаг гаргана. США-да ашатай туһатай түсэбүүдые бэелүүлхын тула Вашингтон Японһо элдэб уялгануудые үгэдэг байха юм.

Иигэжэ Холбоото Штадууд хоёр зорилго түйлахые хүсэнэ: Азида американ политикые бэелүүлхын түлөө Японие ашаглахадаа, худалдаа наймаанайнь хэрэгтэ тэрэнэй дундуур са оролсохогүйень түйлаха харaа зорилготой. Г. Киссинджерэй Токиодо айлшалалга мүн лэ иимэ хараа бодомжотой байгаа бшуу. «Бэеэ хамгаалхын тула» Японһо сэрэгэй гаргашануудые ехэдхэхэ талаар американ эмиссар ехэ юумэ түйлаа гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ мэдээсэнэ.

Энээнэй ашаар Вашингтон Токио хоёрой хоорондо үгээ ойлголсолго балай һайжархагүй ха даа гэжэ Японой «Майнити» газетэ, Киссинджерэй аяншалгын дүнгүүдые тайлбарилхадаа, мэдүүлһэн байгаа.

Б. ТУМАНОВ,
Ю. КОРНИЛОВ,
И. АБЛАМОВ.

Телефон · Телеграф · Радио — Хилын гаанаһаа

НЬЮ-ЙОРК

К. ВАЛЬДХАЙМАЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи түгшүүриле амгалан ёһоор, политическэ талаарнь заһаруулхын тула ООН-ой Генеральна секретариин тусхай түлөөлэгшэ Г. Яррингын ажал ябуулгые һэргээхэ шухала гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин штаб-квартирада пресс-конференци хэхэдээ, тэмдэглээ.

Таатай эрхэ байдалай байгуулагдахада, Яррингын ажал ябуулга һэргээгдэхэ зэргэтэй, мүнөө Генеральна секретарь энэ талаар хүсэлэл оролдолго гаргажа байна гэжэ Вальдхайм хэлэбэ.

Дүтын Зүүн зүгэй оронуудаар аяншалхые хүсэжэ байһан тухайгаа ООН-ой Генеральна секретарь заагаан байна. Гэбэшье энээнэй шухала хэрэгтэй болоходонь, тиишэ ошохо хараа бодомжотойб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

КАИР

Мурад Галебай мэдүүлгэ

ТАСС

«Африкын оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадай баталан абаһан Дүтын Зүүн зүг тухай резолюци хадаа энээнэй урда тээ абтаһан резолюцинуудһаа эгээн шухалань болоно», — гэжэ Египедэй Араб Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Галеб ОАЕ-гэй гэшүүн оронуудай гүрэнэй ба правительствануудые толгойлогшонорой Рабадта болоһон 9-дэхи Ассамблейн хүдэлмэриин дүнгүүдые тайлбарилхадаа мэдүүлһэн байна. Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые Африкын оронуудай правительствануудай, арадуудай нэгэн һаналтайгаар буруушаан шүүмжэлжэ байһые тус резолюци гэршэлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

ВАШИНГТОН

ЭГЭЭН ГОЛ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

ТАСС

Холбоото Штадуудай сэрэгэй бюджет нилээд хороохын болон Вьетнамдахи дайгаа дары зогсоохын түлөө сенатор Дж. Макговерн мэдүүлбэ.

Индохитадтахи дайн байлдаагаа болюулха гэшэ США-гай гол шухала зорилго болоно гэжэ демократическа партиһаа президентын тушаалда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Дж. Макговерн, конгрессэй нэгэдэмэл экономическа комиссида үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглэһэн байна. 1975 он болотор орон дотор сэрэгэй гаргашанууд 32 миллиард доллар хүрэтэр хороогдохо ёһотой. Мүнөө сэрэгэй гаргашануудта 86 миллиард доллар һомологдонхой.

Пентагоной бюджедые нилээд хороолго Холбоото Штадуудай национальна аша туһада ямаршье гарза хохидол ушаруулхагүй гэжэ сенатор тэмдэглээ.

Дэлхэй дээрэ «коммунис аюул» тохёолдуулагдана гэһэн үндэһэ баримтагүй худал хуурмаг үгөөр бэеэ сагааруулан, сэрэгэй гаргашанууд үргэдхэгдэжэ байна гэжэ тэрэ зааба.

ДАКАР

Хэлсээндэ гар табигдаба

ТАСС

Камерун болон Сенегалай хоорондохи хани барисаан, харилсан туһалалсалга тухай хэлсээндэ Сенегалай президент Леопольд Седар Сенгор, Камерунай президент Амаду Ахиджо гараа табижа, баталһан байна. Хоёр ороной хоорондын хани барисаае улам бэхижүүлхэ, политическэ, экономическа, соёлой харилсан туһалалсалгые хүгжөөхэ шухала гэжэ энэ документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Африкын оронуудай хоорондохи харилсан туһалалсалгые үргэдхэлдэ али болохоор нүлөөлхэ хэрэгтэй гэжэ хоёр орон мэдүүлээ. Колониальна дарлалта мүлжэлтэһөө түбиеэ бүрин сүлөөлхэ эрилтэ табиһан байна.

Хоёр ороной хоорондохи харилсаануудые хүгжөөхэ тухай шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхэ Сенегалай—Камерунай комисси баталагдаа. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд, правительствын бусад гэшүүд тус комиссиин бүридэлдэ ороно.

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛТА ТУРШАЛГАНУУД ҺЭРГЭЭГДЭБЭ

ТАСС

Агаарта химическэ зэбсэг туршалгаяа Холбоото Штадууд һэргээхэ хараа түсэбтэй гэжэ Юта штадай Дагуэй гэжэ сэрэгэй полигоной начальник генерал М. Эткин мэдүүлбэ. Химическэ дайнай зэбсэг хэрэгсэлнүүд эндэ туршагдадаг юм.

1968 ондо Дагуэй полигон шадар харууһалагдажа байһан хони малай 6400-найнь хорлуулжа үхэһэнэй һүүлээр США-да химическэ зэбсэг үргэнөөр туршалга болюулагдаа һэн.

1972 ондо Холбоото Штадууд химическэ зэбсэг гаргаха, туршаха хэрэгтэ мүнгэ һомололгоёо хоёр дахинаар ехэ болгоо. «Вашингтон пост» газетын баримталһанай ёһоор, байгша оной сэрэгэй бюджедтэ энэ талаар 50,8 миллион доллар һомологдоһон байна.

НЬЮ-ЙОРК

Эзэрхэг ябуулгаяа үргэлжэлүүлһээр

ТАСС

Июниин 14-дэ Израилиин сэрэгүүд ехэ буугаар Сириин газар нютагуудые буудаа гэжэ ООН-ой сэрэгэй ажаглагшад мэдээсэбэ.

Энэ үдэр Израилиин реактивна самолёдууд Сириин газар дээгүүр хоёр дахин ниидээ.

САНТЬЯГО

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХУУЛИИН ПРОЕКТЫЕ ҺАЙШААБА

ТАСС

Правительствын гаргаһан хуулиин проектые Чилиин национальна конгрессэй сенат һайшаагаа. Тэрэнэй үндэһөөр политическэ партинууд 1973 ондо үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан парламентын һунгалтада кандидадуудай нэгэдэмэл список бүридхэжэ шадаха. Чилиин конституциин ёһоор, урдандаа партинуудые нигэжэ нэгэдүүлдэггүй байһан юм.

Ороной президент Сальвадор Альендиин гар табюулхын тула хуулиин проект правительствада эльгээгдээ.

НИКОЗИ

Шэнэ правительство бүридхэгдөө

ТАСС

Кипрэй шэнэ правительствые президент Макариосай бүридхэһэн тухай эндэ соносхогдобо.

Урдань Кипрэй телекоммуникацинуудай компаниин түрүүлэгшэ байһан Н. Христофидис — гадаадын хэрэгүүдэй министр, Г. Иоаннидис — дотоодын хэрэгүүдэй министр М. Колокасидис худалдаа наймаанай ба промышленностиин министр болобо.

Урдын кабинедһээ хоёр министр шэнээр томилгодоо.

Тобшо мэдээсэлнүүд

КОЛОМБО. (ТАСС). 1972 ондо СССР болон Шри Ланкын Республикын хоорондо соёлой ба эрдэм наукын харилсаа холбооной программа Коломбодо баталагдаба. Хоёр ороной хоорондохи соёлой ба эрдэм наукын харилсаануудые улам үргэдхэхөөр программа дотор хараалагдана.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Мексикын президент Л. Эчеверриа США-да аяншалгаяа дүүргэбэ. Хоёр үдэрэй турша соо эндэ байхадаа, тэрэ США-гай президент Р. Никсонтэй, гүрэной секретарь У. Роджерстой хөөрэлдөөнүүдые хэбэ. Мексикын президент конгрессэй хоёр палатын хамтын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Латинн Америкын оронууд тушаа Холбоото Штадуудай бэелүүлдэг политикые эрид шүүмжэлбэ.

ДАККА. (ТАСС). Бангладешэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Абдус Самад Непалда аяншалгаяа дүүргээд, июниин 17-до Даккаяа бусажа ерэбэ. Непалай хаан Бирендра болон бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй ашатай туһатай хөөрэлдөөнүүдые хэһэн тухайгаа Абдус Самад хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлээ.

ТОКИО. (ТАСС). Тушаалһаа буухые һанаашалжа байһан тухайгаа Японой премьер-министр Эйсаку Сато мэдүүлбэ. Зонхилхы либерально-демократическа партиһаа парламентын хоёр палатын депутадуудай июниин 16-най үглөөгүүр болоһон заседани дээрэ иимэ мэдүүлгэ хээ.

Урда Вьетнам. Арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд американ сайгон сэрэгүүдэй баазануудта добтолгоёо үргэлжэлүүлһээр. Һүүлэй үедэ тэдэнэр бүхы фронт дээрэ дайшалхы яһала амжалтатай ябуулгануудые хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд һаяхан эзэлһэн дайшалхы позици дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Һүрилида амаралта байдаггүй»—түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй ... хамууд» — подборко. «Но... хайшалагшад һурана» — фотопортаж. Ороной таряалан дээрэ...

Хоёрдохи хуудаһанда: «Мо... урадхуулгын шэнэ технологи...» П. Кабушев, А. Пинскер гэгшэд... статья. Партийна хроника. «Бэ... таг үбһэндэ хаалта»—А. Бур... вой статья. Түрэл орон доторх...

Гурбадахи хуудаһанда: «Тү... дүүргэгдэнэ»—Г. Выборовой статья. «Залхуу зайгуулнууд ар... лагшадые олоно»—С. Шер... вой статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Уласхоорондын шэнжэлэл. Спорт... һонинууд. Соносхолнууд.

Энхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00—«Түүдэг» гэһэн һурагшадта зорюулагдаһан телевизионно журнал. 18.30—«Когда я снова слова» гэһэн телевизионно фильм. 19.00—«Два жадных медвежонка» гэһэн мультфильм болон «Неудача братца Волка» гэһэн кукольна фильм харуулагдана. 19.20 — Телепанорама. 19.40 — «Факел» гэһэн залуушуулда зорюулагдаһан программа. 20.40 — Концерт. 21.00—«Таанад, түрүү хидтэ» гэһэн дамжуулга. 21.20 — «Кергелен» гэһэн телеочерк. 21.... —Амурай драмын театрай зүжэг. 23.40—Республика доторхи һонин.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной правлени, «Бурлад үнэн» ба «Правда Бурятии» газетэнүүдэй коллективүүд хайрата эжы... Дулма Будажаповнагай наһа бараһантай дашарамдуулан «Буряад үнэн» газетын редакциин харюусалгата секретарь Б. Б. Дашиевта гүнзэгы ех... шаналалаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00395. Заказ № 1289.